

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

Zakres podstawowy - KLASA 2

Legenda:

- (P) – wymaganie obowiązkowe
- (F) – wymaganie fakultatywne
- (DZO) – działanie obywatelskie
- (PR) – projekt
- kolor czarny – wymaganie z poziomu rozumienia, **niebieski** – z poziomu zainteresowania, **zielony** – z poziomu zaangażowania

ROZDZIAŁ I. Ja i społeczeństwo

ocena dopuszczający	ocena dostateczny	ocena dobry	ocena bardzo dobry	ocena celujący
UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:
<p>– wskazuje <u>po jednym przykładzie</u> patriotyzmu obywatelskiego i narodowego,</p> <p>– wymienia <u>jeden przykład</u> patriotyzmu gospodarczego,</p> <p>– wskazuje <u>dwa przykłady</u> troski o ojczyznę w lokalnej społeczności lub w kraju,</p> <p>– wskazuje <u>jeden sposób</u> na to, jak można być dobrym obywatelem,</p> <p>– wskazuje <u>dwa obowiązki</u> obywatelskie zapisane w <i>Konstytucji RP</i>,</p> <p>– podaje <u>jeden przykład</u> realizacji wybranego obowiązku obywatelskiego przez siebie lub swoich najbliższych,</p> <p>– wymienia <u>jeden przykład</u> obrony cywilnej,</p> <p>– z pomocą nauczyciela wyjaśnia, jak każdy obywatel może zaangażować się w obronę</p>	<p>– wskazuje <u>po dwa przykłady</u> patriotyzmu obywatelskiego i narodowego i w prosty sposób je omawia,</p> <p>– wymienia <u>dwa przykłady</u> patriotyzmu gospodarczego i je omawia,</p> <p>– identyfikuje <u>trzy przejawy</u> troski o ojczyznę w najbliższym otoczeniu, w lokalnej społeczności lub w kraju,</p> <p>– wskazuje <u>dwa sposoby</u> na to, jak być dobrym obywatelem, i krótko je omawia; przedstawia te działania, które już podejmuje,</p> <p>– wskazuje <u>dwa obowiązki</u> obywatelskie zapisane w <i>Konstytucji RP</i> i w prosty sposób je omawia,</p> <p>– wymienia <u>dwa przykłady</u> realizacji przez siebie lub swoich najbliższych wybranego obowiązku obywatelskiego,</p> <p>– w prosty sposób wyjaśnia, jak każdy obywatel może zaangażować się w obronę cywilną.</p>	<p>– wskazuje <u>po trzy przykłady</u> patriotyzmu obywatelskiego i narodowego i je omawia,</p> <p>– wymienia <u>trzy przykłady</u> patriotyzmu gospodarczego i je omawia,</p> <p>– identyfikuje i omawia <u>trzy wybrane przejawy</u> troski o ojczyznę w najbliższym otoczeniu, w lokalnej społeczności lub w kraju,</p> <p>– wskazuje <u>trzy sposoby</u> na to, jak być dobrym obywatelem, i je omawia; deklaruje, które z tych działań podejmie osobiście, lub przedstawia jedno działanie, które już podejmuje,</p> <p>– wskazuje <u>trzy obowiązki</u> obywatelskie zapisane w <i>Konstytucji RP</i> i je omawia,</p> <p>– wymienia <u>trzy przykłady</u> realizacji przez siebie lub swoich najbliższych wybranego obowiązku obywatelskiego,</p> <p>– wyjaśnia, jak każdy obywatel może zaangażować się w obronę cywilną.</p>	<p>– wskazuje <u>podobieństwa i różnice</u> między patriotyzmem obywatelskim i narodowym; omawia <u>po trzy przykłady</u> odpowiadających im zachowań,</p> <p>– wymienia <u>cztery przykłady</u> patriotyzmu gospodarczego i je omawia,</p> <p>– wskazuje <u>cztery sposoby</u> na to, jak być dobrym obywatelem, i je omawia; deklaruje, które z tych działań podejmie osobiście, lub przedstawia dwa działania, które już podejmuje,</p> <p>– wskazuje <u>cztery</u> obowiązki obywatelskie zapisane w <i>Konstytucji RP</i> i je omawia,</p> <p>– wymienia <u>cztery przykłady</u> realizacji przez siebie lub swoich najbliższych wybranego obowiązku obywatelskiego,</p> <p>– wyjaśnia, w jakich działaniach jest realizowana obrona cywilna w Polsce – podaje <u>trzy przykłady</u>.</p>	<p>– wyjaśnia, co kształtuje nasze postawy patriotyczne®,</p> <p>– wskazuje podobieństwa i różnice między patriotyzmem obywatelskim i narodowym; omawia <u>po cztery przykłady</u> odpowiadających im zachowań,</p> <p>– analizuje <u>cztery przykłady</u> zachowań będących przejawem patriotyzmu gospodarczego,</p> <p>– analizuje <u>pięć sposobów</u> na to, jak być dobrym obywatelem,</p> <p>– analizuje <u>jeden przykład</u> sytuacji w życiu publicznym, w której troska o ojczyznę zamiast łączyć – dzieli®,</p> <p>– rozważa, z czego wynikają różnice w rozumieniu patriotyzmu®,</p> <p>– wskazuje <u>wszystkie obowiązki</u> obywatelskie zapisane w <i>Konstytucji RP</i> i je analizuje,</p> <p>– analizuje <u>pięć przykładów</u> realizacji przez siebie lub swoich najbliższych obowiązków obywatelskich.</p>

<p>cywilną.</p>				
<p>– w prosty sposób wyjaśnia, co to jest grupa społeczna, i podaje <u>dwa przykłady</u>,</p> <p>– wskazuje <u>po jednym przykładzie</u> grupy inkluzywnej i ekskluzywnej, wtórnej i pierwotnej,</p> <p>– podaje <u>wybraną funkcję</u> rodziny w społeczeństwie,</p> <p>– wskazuje <u>przykładową rolę</u>, którą odgrywa w wybranej grupie społecznej,</p> <p>– podaje przykłady wspólnot: lokalnej, etnicznej, regionalnej i globalnej,</p> <p>– wskazuje <u>po jednej cesze</u> tożsamości osobistej i społecznej.</p>	<p>– wyjaśnia, co to jest grupa społeczna, i podaje <u>trzy przykłady</u> grup, do których należy,</p> <p>– wskazuje <u>pięć cech</u> grup społecznych,</p> <p>– wskazuje <u>dwie wybrane funkcje</u> rodziny w społeczeństwie i w prosty sposób je omawia,</p> <p>– odróżnia grupę społeczną od wspólnoty; wskazuje <u>jedną różnicę</u>,</p> <p>– wskazuje <u>po dwie cechy</u> tożsamości osobistej i społecznej.</p>	<p>– wyjaśnia, co to jest grupa społeczna, i podaje <u>cztery przykłady</u> grup, do których należy,</p> <p>– wskazuje <u>pięć cech</u> grup społecznych i je omawia,</p> <p>– wskazuje <u>po dwa przykłady</u> grupy inkluzywnej i ekskluzywnej, wtórnej i pierwotnej,</p> <p>– wskazuje <u>trzy wybrane funkcje</u> rodziny w społeczeństwie i je omawia,</p> <p>– wyjaśnia w prosty sposób, na czym polega <u>przykładowa rola</u>, którą odgrywa w wybranej grupie społecznej,</p> <p>– analizuje na przykładzie sekty zagrożenia, jakie mogą płynąć z przynależności do grupy, której cele i sposób działania tylko pozornie służą realizacji celów i potrzeb jej członków®,</p> <p>– określa, czym charakteryzuje się wspólnota,</p> <p>– podaje i omawia w prosty sposób przykłady wspólnot: lokalnej, etnicznej, regionalnej i globalnej, wskazując, co spaja te zbiorowości.</p>	<p>– wskazuje <u>po trzy przykłady</u> grupy inkluzywnej i ekskluzywnej, wtórnej i pierwotnej,</p> <p>– wskazuje <u>cztery funkcje</u> rodziny w społeczeństwie i je omawia,</p> <p>– omawia <u>przykładową rolę</u>, którą odgrywa w wybranej grupie społecznej,</p> <p>– podaje i omawia przykłady wspólnot: lokalnej, etnicznej, regionalnej i globalnej, wskazując, co spaja te zbiorowości,</p> <p>– analizuje <u>swój udział w wybranej wspólnotcie</u>,</p> <p>– wyjaśnia, co składa się na tożsamość, oraz wskazuje różnice między tożsamością osobistą a społeczną,</p> <p>– identyfikuje <u>swoje umiejętności, wiedzę i postawy</u> składające się na tożsamość osobistą,</p> <p>– wskazuje te cechy osobiste, które ułatwiają i utrudniają funkcjonowanie w grupach społecznych®,</p> <p>– wskazuje cechy tożsamości osobistej i społecznej.</p>	<p>– wyjaśnia, co to jest grupa społeczna, i podaje <u>różnorodne przykłady</u> takich grup,</p> <p>– podaje <u>po jednym przykładzie</u> grup inkluzywnej i ekskluzywnej, wskazując, co je różni,</p> <p>– podaje <u>po jednym przykładzie</u> grup wtórnej i pierwotnej, do których należy,</p> <p>– analizuje na przykładzie własnej rodziny <u>cztery funkcje</u> rodziny w społeczeństwie®,</p> <p>– wyjaśnia, jak zmienia się model rodziny we współczesnym świecie®,</p> <p>– wskazuje i analizuje grupy społeczne, w których na co dzień funkcjonuje,</p> <p>– omawia <u>dwie przykładowe role</u>, jakie odgrywa w wybranych grupach społecznych,</p> <p>– analizuje <u>swój udział w wybranej wspólnotcie</u>®,</p> <p>– analizuje i wyjaśnia na przykładzie sekty zagrożenia, jakie mogą płynąć z przynależności do grupy, której cele i sposób działania tylko pozornie służą realizacji celów i potrzeb jej członków®,</p> <p>– wskazuje <u>dwie swoje cechy</u>, które wpływają na funkcjonowanie w grupie i które chce zmienić lub wzmocnić®,</p> <p>– proponuje <u>jedno działanie</u>, które może być w tym pomocne®.</p>
<p>– wyjaśnia z pomocą nauczyciela, co to jest konformizm,</p> <p>– podaje <u>jeden przykład</u> zachowania konformistycznego w sieci lub najbliższym otoczeniu,</p> <p>– z pomocą nauczyciela wyjaśnia, na czym polega zjawisko dyskryminacji,</p> <p>– wskazuje <u>sposoby reagowania</u></p>	<p>– wyjaśnia w prosty sposób, co to jest konformizm,</p> <p>– identyfikuje <u>dwa zachowania</u> konformistyczne w sieci i najbliższym otoczeniu,</p> <p>– podaje i w prosty sposób omawia <u>dwa przykłady zachowań</u> dyskryminacyjnych,</p> <p>– rozważa <u>osobiste doświadczenia</u> z sytuacji, gdy był/była osobą dyskryminującą i dyskryminowaną, oraz</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega konformizm, i podaje <u>trzy przykłady</u> postaw konformistycznych,</p> <p>– omawia zjawisko dyskryminacji, wskazując <u>trzy mechanizmy</u>, które jej sprzyjają,</p> <p>– podaje i omawia <u>trzy przykłady zachowań</u> dyskryminacyjnych,</p> <p>– rozpoznaje i reaguje na przykłady hejtu i mowy nienawiści w internecie i otoczeniu klasowym,</p>	<p>– omawia zagrożenia, jakie może nieść ze sobą postawa konformistyczna dla tożsamości społecznej oraz osobistej człowieka,</p> <p>– analizuje <u>cztery przykłady zachowań</u> dyskryminacyjnych.</p>	<p>– analizuje, jakie zagrożenia może nieść postawa konformistyczna dla tożsamości społecznej oraz osobistej człowieka,</p> <p>– podaje i omawia <u>pięć przykładów zachowań</u> dyskryminacyjnych,</p> <p>– odwołując się do piramidy nienawiści, analizuje wszystkie stopnie radykalizacji postaw w relacjach społecznych®.</p>

<p>na dyskryminację w klasie i najbliższym otoczeniu,</p> <p>–rozważa z pomocą nauczyciela osobiste doświadczenia z sytuacji, gdy był/była osobą dyskryminującą i dyskryminowaną,</p> <p>–rozpoznaje przykłady hejtu i mowy nienawiści w internecie i otoczeniu klasowym.</p>	<p>analizuje swoją postawę w tych sytuacjach,</p> <p>– wyjaśnia w prosty sposób, czym są ksenofobia oraz rasizm.</p>	<p>– wyjaśnia, czym są ksenofobia i rasizm, oraz podaje ich przykłady,</p> <p>– wyjaśnia, jak powstają stereotypy i uprzedzenia.</p>		
<p>– wskazuje zachowania i postawy, które ułatwiają lub utrudniają funkcjonowanie w grupie,</p> <p>– wskazuje <u>cztery fazy rozwoju grupy</u>,</p> <p>– identyfikuje <u>jedną przyczynę</u> spadku poziomu zaufania społecznego,</p> <p>–wskazuje <u>jedno zachowanie</u> własne lub innych, które sprzyja współpracy,</p> <p>–wskazuje <u>trzy główne sposoby</u> rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>– wskazuje i w prosty sposób omawia zachowania i postawy, które ułatwiają lub utrudniają funkcjonowanie w grupie,</p> <p>– identyfikuje <u>trzy przyczyny</u> spadku poziomu zaufania społecznego,</p> <p>– wskazuje przyczyny konfliktów w grupach.</p>	<p>– wskazuje i omawia zachowania i postawy, które ułatwiają lub utrudniają funkcjonowanie w grupie,</p> <p>– identyfikuje, w jakiej fazie rozwoju są grupy zadaniowe, do których przynależy,</p> <p>– wyjaśnia, co to są relacje społeczne,</p> <p>– identyfikuje <u>trzy przyczyny</u> spadku poziomu zaufania społecznego i krótko je omawia,</p> <p>–wskazuje zachowania własne i innych, które sprzyjają współpracy,</p> <p>–wyjaśnia, kiedy warto sięgnąć po dany sposób rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>– wskazuje i omawia zachowania i postawy, które ułatwiają lub utrudniają funkcjonowanie w grupie,</p> <p>– uzasadnia dlaczego zaufanie ma szczególne znaczenie w budowaniu relacji społecznych,</p> <p>–opisuje na podstawie badań, jaki jest poziom zaufania społecznego w Polsce,</p> <p>–wskazuje i omawia zachowania własne i innych, które sprzyjają współpracy,</p> <p>–podaje, odwołując się do własnego doświadczenia, po jednym przykładzie konfliktów: interesów, wartości, i relacji,</p> <p>–wskazuje po jednym możliwym rozwiązaniu każdego z tych konfliktów.</p>	<p>–analizuje, co się dzieje w grupach, do których należy,</p> <p>– wskazuje i omawia zachowania i postawy, które ułatwiają lub utrudniają funkcjonowanie w grupie,</p> <p>–rozpoznaje emocje i zachowania, które wzmacniają lub osłabiają grupę®,</p> <p>–wskazuje, które instytucje cieszą się najmniejszym, a które – największym zaufaniem Polaków®,</p> <p>–opisuje, na podstawie badań, jaki jest poziom współpracy wśród polskich nastolatków®,</p> <p>– rozważa, na ile wyniki tych badań są spójne z jego osobistym doświadczeniem współdziałania w grupie ®,</p> <p>– wskazuje <u>czynniki</u>, które sprzyjają rozwiązywaniu konfliktów,</p> <p>–omawia <u>pięć postaw</u> wobec konfliktów; wskazuje, które z nich są najskuteczniejsze, i uzasadnia swoje zdanie.</p>
<p>–z pomocą nauczyciela wyjaśnia, co to jest dobro wspólne,</p> <p>–wskazuje <u>dwie postawy lub wartości</u> niezbędne do realizacji dobra wspólnego,</p> <p>–na podstawie badań wskazuje, z czego jest dumna większość Polaków,</p> <p>–z pomocą nauczyciela porównuje to, z czego jest dumny, z wynikami badań dotyczącymi całego</p>	<p>– w prosty sposób wyjaśnia, co to jest dobro wspólne,</p> <p>–wskazuje <u>trzy postawy lub wartości</u> niezbędne do realizacji dobra wspólnego,</p> <p>– na podstawie badań wskazuje, z czego jest dumna większość Polaków,</p> <p>–porównuje to, z czego jest dumny, z wynikami badań dotyczącymi całego społeczeństwa,</p> <p>– zna i stosuje sposoby weryfikacji</p>	<p>– wyjaśnia, co to jest dobro wspólne,</p> <p>–wskazuje <u>cztery postawy lub wartości</u> niezbędne do realizacji dobra wspólnego,</p> <p>– wskazuje <u>cztery tematy</u>, które dzieli społeczeństwo polskie,</p> <p>– stosuje zasady i sposoby prowadzenia debaty na tematy sporne,</p> <p>–wyjaśnia zagrożenia wynikające z dezinformacji (z fake newsów i teorii spiskowych),</p>	<p>–uzasadnia, dlaczego troska o dobro wspólne jest wspólną sprawą®,</p> <p>–wskazuje <u>cztery postawy lub wartości</u> niezbędne do realizacji dobra wspólnego i uzasadnia wybór,</p> <p>–analizuje i omawia, na podstawie badań, przekazów medialnych oraz własnych obserwacji i doświadczeń, co łączy Polaków,</p> <p>–rozważa, czy wskazywane przez Polaków elementy łączące członków narodu są tak samo ważne dla niego, i uzasadnia swoje</p>	<p>–argumentuje zagrożenia wynikające z dezinformacji (fake newsów i teorii spiskowych),</p> <p>–wyszukuje informacje z różnych źródeł na wybrany temat dzielący społeczeństwo i identyfikuje różnice w stanowiskach,</p> <p>–stosuje zasady wybranej formy dyskusji.</p>

<p>społeczeństwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje <u>dwa tematy</u>, które dzielią społeczeństwo polskie, – wskazuje przy pomocy nauczyciela <u>dwie cechy</u> fake newsów, – zna i stosuje (z pomocą nauczyciela) sposoby weryfikacji informacji znalezionych w internecie, –<u>formułuje jeden argument</u>(z pomocą nauczyciela)w dyskusji na jeden z wybranych tematów, –wskazuje <u>jeden temat</u>, który wywołuje spory w jego grupie rówieśniczej. 	<p>informacji znalezionych w internecie,</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady i sposoby prowadzenia debaty na tematy sporne, –<u>formułuje dwa argumenty</u> w dyskusji na jeden z wybranych tematów. 	<ul style="list-style-type: none"> –stosuje sposoby weryfikacji informacji znalezionych w internecie, –<u>formułuje argumenty</u> w dyskusji na jeden z wybranych w klasie tematów spornych, korzystając z różnych sprawdzonych źródeł, – identyfikuje temat, który budzi kontrowersje w lokalnej społeczności lub w kraju, –wskazuje <u>dwa tematy</u>, które wywołują spory w jego grupie rówieśniczej. 	<p>stanowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa na podstawie badań, jakie poglądy i postawy mogą być przyczyną konfliktów ideologicznych w Polsce, – wskazuje <u>pięć tematów</u>, które dzielią społeczeństwo polskie, – zna i stosuje zasady i sposoby prowadzenia debaty na tematy sporne, – formułuje i wyraża argumenty w dyskusji na jeden z wybranych tematów, korzystając z różnych źródeł, – identyfikuje temat, który budzi kontrowersje w lokalnej społeczności lub w kraju, i dąży do aktywnego udziału w debacie nad tym zagadnieniem, – wyjaśnia, skąd się biorą teorie spiskowe, – zna i wykorzystuje sposoby chronienia się przed dezinformacją. 	
---	--	---	---	--

ROZDZIAŁ II. Szkoła jako wspólnota

ocena dopuszczający	ocena dostateczny	ocena dobry	ocena bardzo dobry	ocena celujący
UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:
<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie znaleźć aktualny szkolny statut, –wskazuje <u>dwie kwestie</u> ważne dla ucznia, które uwzględnia statut szkolny, –wyszukuje (z pomocą nauczyciela) <u>kwestie</u> omawiane w regulaminie SU, – z pomocą nauczyciela wyszukuje w szkolnym statucie sekcję dotyczącą praw i obowiązków ucznia, warunków i sposobu oceniania oraz organizacji pracy szkoły, –wskazuje, jakie prawa ucznia najczęściej są naruszane w szkole, –wskazuje organy w szkole, do których może się zgłosić uczeń, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje <u>trzy kwestie</u> ważne dla ucznia w szkole, które uwzględnia statut szkolny, – wymienia kwestie, które są omówione w regulaminie SU, – wymienia prawa i obowiązki ucznia opisane w szkolnych dokumentach, – wyszukuje w szkolnym statucie sekcję dotyczącą praw i obowiązków ucznia, warunków i sposobu oceniania oraz organizacji pracy szkoły, –bierze udział w klasowym omówieniu kwestii realizacji wybranych praw ucznia w szkole, –wskazuje, jakie prawa ucznia najczęściej są naruszane w szkole, –bierze udział w klasowym omówieniu kwestii realizacji przez uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> –wskazuje w szkolnym statucie te sekcje, które osobiście mają dla niego największe znaczenie, –identyfikuje w szkolnym statucie lub regulaminie SU zapisy, które są nieprecyzyjne lub sprzeczne z innymi zapisami prawnymi, –analizuje swoje zaangażowanie w kształtowanie i realizację zasad obowiązujących w szkole. 	<ul style="list-style-type: none"> –wyraża opinię na temat wybranych zapisów ze statutu swojej szkoły, – wymienia <u>wszystkie akty prawne</u> wyższego rzędu, z których wynikają zapisy ze szkolnego statutu, –identyfikuje w szkolnym statucie lub regulaminie SU zapisy, które są nieprecyzyjne lub sprzeczne z innymi zapisami prawnymi, oraz formułuje propozycję ich zmiany, – wyjaśnia, jakie znaczenie dla całej szkolnej społeczności ma regulamin SU, –formułuje opinię na temat realizacji wybranych praw ucznia w szkole, –formułuje opinię na temat poziomu realizacji przez uczniów wybranych obowiązków ucznia w szkole, – wyjaśnia, w jaki sposób uczniowie mogą 	<ul style="list-style-type: none"> –wymienia i analizuje kluczowe zapisy statutu swojej szkoły, dotyczące wybranych obszarów funkcjonowania ucznia w społeczności szkolnej, –wyraża opinię na temat wybranych zapisów ze statutu swojej szkoły, – omawia wybrane prawa i obowiązki ucznia oraz rozważa, jaki jest poziom ich realizacji w polskiej szkole, – wskazuje wszystkie akty wyższego rzędu, które są źródłem praw i obowiązków ucznia.

<p>kiedy jego prawa są łamane.</p>	<p>wybranych obowiązków ucznia w szkole.</p>		<p>wpływać na reguły obowiązujące w ich szkole.</p>	
<p>–wymienia członków szkolnej społeczności,</p> <p>– wskazuje <u>jedną metodę</u>, za pomocą której można zbadać potrzeby szkolnej społeczności,</p> <p>–wskazuje rozpoznany w klasie <u> jeden obszar problematyczny / obszar do rozwoju w funkcjonowaniu szkoły</u>,</p> <p>–wskazuje z pomocą nauczyciela, co można zrobić w danej sprawie (kroki),</p> <p>– wyjaśnia, kiedy pomocne są mediacje,</p> <p>– z pomocą nauczyciela wyszukuje podstawowe informacje na temat budżetu uczniowskiego,</p> <p>–wskazuje i zgłasza <u>pomysł</u>, który mógłby zostać sfinansowany z budżetu uczniowskiego.</p>	<p>–wskazuje <u>pięć pytań</u>, które pomogą zbadać poczucie przynależności do społeczności szkolnej wśród uczniów jego szkoły®,</p> <p>– wskazuje <u>dwie metody</u>, za pomocą których można zbadać potrzeby szkolnej społeczności,</p> <p>–wskazuje, co można zrobić w danej sprawie (kroki),</p> <p>–samodzielnie wyszukuje podstawowe informacje na temat budżetu uczniowskiego.</p>	<p>– wskazuje <u>trzy metody</u>, za pomocą których można zbadać potrzeby szkolnej społeczności,</p> <p>– samodzielnie identyfikuje <u> jeden obszar problematyczny / obszar do rozwoju w funkcjonowaniu szkoły</u>, który wymaga działania i badania pod kątem potrzeb członków szkolnej społeczności,</p> <p>–przygotowuje projekt działania wraz z wnioskiem o sfinansowanie go z budżetu uczniowskiego (na podstawie dokumentacji ze swojej szkoły lub z innych szkół).</p>	<p>–uzasadnia, że szkoła jest społecznością, w której istnieją więzi formalne i obiektywne ®,</p> <p>–formułuje zespołowo <u>pięć pytań</u>, które pomogą zbadać poczucie przynależności do szkoły uczniów placówki, do której uczęszcza®,</p> <p>– wskazuje <u>cztery metody</u>, za pomocą których można zbadać potrzeby szkolnej społeczności,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegają mediacje,</p> <p>–formułuje <u>trzy argumenty</u> za korzystaniem z mediacji w rozwiązywaniu sporów między rówieśnikami lub między uczniami i nauczycielami,</p> <p>– wskazuje <u>trzy cechy</u>, jakimi powinien charakteryzować się mediator.</p>	<p>–rozważa, na ile czuje się przynależny do szkolnej społeczności, oraz wskazuje czynniki, które wpływają na poziom poczucia tej przynależności ®,</p> <p>– wskazuje <u>pięć metod</u>, za pomocą których można zbadać potrzeby szkolnej społeczności,</p> <p>– samodzielnie identyfikuje i omawia <u>obszar problematyczny / obszar do rozwoju w funkcjonowaniu szkoły</u>, który wymaga działania i zbadania pod kątem potrzeb członków szkolnej społeczności,</p> <p>– dobiera adekwatną metodą badawczą do wybranego problemu/obszaru,</p> <p>–wskazuje <u>trzy źródła finansowania działań społecznych w szkole®</u>.</p>
<p>– wyjaśnia, kto tworzy samorząd uczniowski (SU),</p> <p>– wymienia <u> dwa uprawnienia SU</u>,</p> <p>–wymienia <u>dwie korzyści</u> wynikające z dobrego funkcjonowania SU,</p> <p>–wskazuje <u> jedno działanie</u> własne lub koleżanek i kolegów podjęte w ramach SU,</p> <p>–wskazuje <u>inicjatywy szkolne</u> podjęte przez SU w ostatnich <u>dwóch latach</u>,</p> <p>–wie, <u>gdzie znaleźć</u> regulamin SU,</p> <p>–wymienia, korzystając z regulaminu SU, wszystkie organy szkolnego samorządu,</p>	<p>– wymienia <u>trzy uprawnienia SU</u>,</p> <p>–wymienia <u>trzy korzyści</u> wynikające z dobrego funkcjonowania SU,</p> <p>–wskazuje <u> dwa działania</u> własne podjęte w ramach SU,</p> <p>– wyjaśnia, co trzeba zrobić, żeby wystartować w wyborach do SU,</p> <p>–wskazuje <u>trzy sprawy</u>, w których uczniowie mogą podejmować decyzje w szkole, i krótko je omawia,</p> <p>–angażuje się w prace zespołu projektowego zgodnie z przypisanymi zadaniami oraz wykazuje się inicjatywą i kreatywnością podczas realizacji projektu.</p>	<p>– wymienia <u>cztery uprawnienia SU</u>,</p> <p>– wskazuje <u> jedno źródło prawne</u>, z którego wynikają uprawnienia SU,</p> <p>–wymienia <u>cztery korzyści</u> wynikające z dobrego funkcjonowania SU,</p> <p>–rozważa <u>własne zaangażowanie</u> w działalność SU,</p> <p>– wymienia wszystkie organy szkolnego samorządu,</p> <p>– wyjaśnia, czym zajmuje się rada szkoły,</p> <p>–tłumaczy, co trzeba zrobić, żeby wystartować w wyborach do SU,</p> <p>–zgłasza swoją kandydaturę w wyborach do SU i przygotowuje autoprezentację,</p> <p>–formułuje samodzielnie <u> dwa argumenty</u> za tym, by uczniowie uzyskali większy wpływ na</p>	<p>– wymienia <u>pięć uprawnień SU</u>,</p> <p>– omawia <u> dwa źródła prawne</u>, z których wynikają uprawnienia SU,</p> <p>–omawia <u>pięć korzyści</u> wynikających z dobrego funkcjonowania SU,</p> <p>–ocenia, czy zapisy regulaminu SU pozwalają wszystkim uczniom na realne włączenie się w prace samorządu,</p> <p>–formułuje <u> dwa argumenty</u> za powołaniem rady szkoły,</p> <p>–zgłasza swoją kandydaturę w wyborach do SU; przygotowuje autoprezentację, w tym formułuje <u>trzy argumenty</u> za swoją <u>kandydaturą</u> i jeden postulat, dotyczący np. zmian w funkcjonowaniu uczniowskiego samorządu,</p> <p>–formułuje samodzielnie <u>trzy argumenty</u> za tym, by uczniowie uzyskali większy</p>	<p>– wymienia <u>sześć uprawnień SU</u>,</p> <p>– omawia <u>trzy źródła prawne</u>, z których wynikają uprawnienia SU,</p> <p>–omawia <u>sześć korzyści</u> wynikających z dobrego funkcjonowania SU,</p> <p>–omawia szczegółowo <u>jedną z korzyści</u> z dobrego funkcjonowania SU, odwołując się do praktyki swojej szkolnej społeczności,</p> <p>– wskazuje <u>trzy cechy</u> dobrze funkcjonującego SU,</p> <p>–ocenia, w których obszarach SU w jego szkole dobrze funkcjonuje, a w których jego działalność wymaga rozwinięcia lub naprawy,</p> <p>– omawia <u>cztery poziomy</u> włączenia uczniów w podejmowanie decyzji w szkole (informowanie, konsultowanie,</p>

<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje członków rady szkoły, – bierze czynny udział w wyborach do SU, –wskazuje <u>dwie sprawy</u>, w których uczniowie mogą podejmować decyzje w szkole, – angażuje się w prace zespołu projektowego zgodnie z przypisanymi zadaniami. 		<p>życie szkoły,</p> <ul style="list-style-type: none"> –angażuje się w formułowanie celów i zadań zespołu projektowego. 	<p>wpływ na życie szkoły.</p>	<p>współdecydowanie, decydowanie),</p> <ul style="list-style-type: none"> –ocenia, odwołując się do przykładów, na ile w jego szkole jest realizowane włączenie uczniów w procesy decyzyjne na kolejnych poziomach, – omawia <u>wszystkie cechy demokratyczne</u> wyborów do SU, – wskazuje źródło informacji o sposobie przeprowadzania wyborów do SU ®.
--	--	---	-------------------------------	--

ROZDZIAŁ III. Samorząd terytorialny

ocena dopuszczający UCZEŃ:	ocena dostateczny UCZEŃ:	ocena dobry UCZEŃ:	ocena bardzo dobry UCZEŃ:	ocena celujący UCZEŃ:
<ul style="list-style-type: none"> – w prosty sposób wyjaśnia, co to jest lokalna społeczność, –z pomocą nauczyciela opisuje swoją lokalną społeczność, – wskazuje <u>jeden przykład</u> patriotyzmu lokalnego, –wskazuje <u>jeden problem</u>, z którym mierzy się jego lokalna społeczność, –bierze udział (biemy) w <u>jednych obchodach rocznicy historycznej</u> w społeczności lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to jest lokalna społeczność, –w prosty sposób opisuje swoją społeczność lokalną, w tym jej członków oraz wybrane elementy charakterystyczne, – wymienia <u>dwa przejawy</u> patriotyzmu lokalnego, –identyfikuje, we współpracy z członkami społeczności lokalnej, <u>dwa problemy</u>, z którymi mierzy się jego lokalna społeczność, wyraża własną opinię na ich temat. 	<ul style="list-style-type: none"> –opisuje swoją społeczność lokalną, w tym jej członków oraz elementy charakterystyczne, –podejmuje zadania związane z organizacją ważnych obchodów historycznych rocznic w społeczności lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> –podejmuje refleksję nad własnym poczuciem przynależności do lokalnej społeczności, – wymienia <u>trzy przejawy</u> patriotyzmu lokalnego, –identyfikuje, we współpracy z członkami społeczności lokalnej, <u>trzy problemy</u>, z którymi mierzy się jego lokalna społeczność, a także wyraża własną opinię na ich temat oraz formułuje propozycje możliwych rozwiązań. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje i omawia <u>sześć elementów</u> tworzących lokalną społeczność, –wymienia <u>po trzy przykłady</u> dziedzictwa materialnego, niematerialnego i naturalnego społeczności, do której czuje przynależność, – wyjaśnia, czym różni się patriotyzm od patriotyzmu lokalnego, oraz wskazuje podobieństwa między tymi postawami, –omawia <u>znaczenie</u> patriotycznej postawy wobec lokalnej społeczności, w tym wskazuje korzyści płynące z tej postawy ®, –przedstawia ruchy miejskie jako przejawy obywatelskiego zaangażowania w sprawy społeczności lokalnej®.
<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, z pomocą nauczyciela, po co nam samorządy, – wskazuje <u>jeden przykład</u> realizacji zasady pomocniczości w samorządach, – wymienia, z pomocą nauczyciela, <u>wszystkie jednostki</u> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia w prosty sposób, po co nam samorządy, – wskazuje <u>dwa przykłady</u> realizacji zasady pomocniczości w samorządach, – wymienia <u>wszystkie jednostki samorządu terytorialnego</u>: regionalnego i lokalnego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, po co społeczeństwu samorządy, – omawia zasadę pomocniczości, odwołując się do konkretnych przykładów dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego, – rozróżnia zadania własne, zlecone i powierzone samorządu terytorialnego, – wskazuje <u>po cztery zadania własne</u> gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> –<u>analizuje znaczenie samorządności dla funkcjonowania wspólnot</u> (szkolnej, lokalnej, zawodowej), – wskazuje <u>po pięć zadań własnych</u> gminy, powiatu i województwa, – wskazuje <u>po trzy przykłady zadań zleconych</u> gminy i powiatu oraz 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega zasada decentralizacji władzy publicznej, – wskazuje <u>po siedem zadań własnych</u> gminy, powiatu i województwa, – wskazuje, jakie organy stanowiące prawo i wykonawcze działają na terenie gminy, powiatu i województwa,

<p><u>samorządu terytorialnego</u> regionalnego i lokalnego,</p> <p>– wskazuje <u>po jednym zadaniu własnym</u> gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– wymienia <u>dwa przykłady zadań zleconych</u> gminy,</p> <p>–wskazuje, z pomocą nauczyciela, organy stanowiące prawo i wykonawcze działające na terenie gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– wskazuje <u>po dwie kompetencje</u> organów stanowiących i wykonawczych na poziomie gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– podaje <u>jeden przykład</u> jednostki pomocniczej w swojej gminie,</p> <p>–omawia, z pomocą nauczyciela, jak realizacja zadań przez gminę wpływa bezpośrednio na życie mieszkańców,</p> <p>–wyszukuje, z pomocą nauczyciela, bieżące informacje dotyczące działań podejmowanych przez samorząd w jego gminie.</p>	<p>– wskazuje <u>po trzy zadania własne</u> gminy, powiatu i województwa,</p> <p>–wymienia <u>po jednym przykładzie zadań zleconych</u> gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– wskazuje organy stanowiące prawo i wykonawcze działające na terenie gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– wskazuje <u>po trzy kompetencje</u> organów stanowiących i wykonawczych na poziomie gminy, powiatu i województwa,</p> <p>–omawia w prosty sposób, jak realizacja zadań przez gminę wpływa bezpośrednio na życie mieszkańców,</p> <p>–wyszukuje bieżące informacje dotyczące działań podejmowanych przez samorząd w jego gminie.</p>	<p>powiatu i województwa,</p> <p>– wymienia <u>po dwa przykłady zadań zleconych</u> gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– wskazuje organy stanowiące prawo i wykonawcze działające na terenie gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– omawia <u>po cztery kompetencje</u> organów stanowiących i wykonawczych na poziomie gminy, powiatu i województwa,</p> <p>–wskazuje <u>jeden przykład</u> jednostki pomocniczej w swojej gminie,</p> <p>–ocenia, w jaki sposób realizacja zadań przez gminę bezpośrednio wpływa na życie mieszkańców,</p> <p>–omawia wpływ wybranych <u>dwóch decyzji</u> podjętych przez samorząd w jego gminie na codzienne życie mieszkańców.</p>	<p>dwa zadania zlecone województwa,</p> <p>– wymienia organy stanowiące prawo i wykonawcze działające na terenie gminy, powiatu i województwa,</p> <p>– omawia <u>po cztery kompetencje</u> organów stanowiących i wykonawczych na poziomie gminy, powiatu i województwa oraz podaje po jednym przykładzie ich stosowania,</p> <p>– podaje <u>jeden przykład</u> jednostki pomocniczej gminy oraz wyjaśnia jej znaczenie w funkcjonowaniu wspólnot lokalnych,</p> <p>–wyszukuje bieżące informacje dotyczące działań podejmowanych przez samorząd w jego gminie.</p>	<p>– omawia <u>cztery kompetencje</u> organów stanowiących i wykonawczych na poziomie gminy, powiatu i województwa oraz podaje po jednym przykładzie ich stosowania,</p> <p>–omawia wpływ wybranych <u>dwóch decyzji</u> podjętych przez samorząd w jego gminie na codzienne życie mieszkańców,</p> <p>– wskazuje akty prawne regulujące zasady funkcjonowania samorządu terytorialnego.</p>
<p>– omawia, z pomocą nauczyciela, organy wykonawcze i sposób, w jaki podejmują decyzje w gminie, powiecie i województwie,</p> <p>– wskazuje organy wykonawcze jednoosobowe i kolegialne,</p> <p>–wyszukuje, z pomocą nauczyciela, kolegi lub koleżanki <u>dwa przykłady</u> spraw, którymi w ostatnim czasie zajmowali się radni w jego gminie,</p> <p>–formułuje, z pomocą nauczyciela, kolegi lub koleżanki, pytania do wybranego organu w gminie lub powiecie,</p> <p>–wypisuje działania, które</p>	<p>– omawia krótko organy wykonawcze i sposób, w jaki podejmują decyzje w gminie, powiecie i województwie,</p> <p>–wyszukuje <u>dwa przykłady</u> spraw, którymi w ostatnim czasie zajmowali się radni w jego gminie,</p> <p>–formułuje, wspólnie z innymi uczniami, pytania do wybranego organu w gminie lub powiecie i wypisuje te działania, które w ostatnim czasie zostały podjęte przez dany organ,</p> <p>– wskazuje <u>trzy formy uczestnictwa</u> mieszkańców w procesach decyzyjnych we wspólnocie samorządowej,</p> <p>–omawia w prosty sposób <u>jedną z tych form</u> i przedstawia <u>jeden argument</u> zachęcający mieszkańców do</p>	<p>– wyjaśnia, jakie organy wykonawcze i w jaki sposób podejmują decyzje w gminie, powiecie i województwie,</p> <p>– odróżnia organy wykonawcze jednoosobowe od kolegialnych,</p> <p>– wyjaśnia, czym są akty prawa miejscowego, oraz podaje ich przykłady,</p> <p>–wykorzystuje wiedzę o kompetencjach wybranego organu samorządu terytorialnego, by sformułować pytania do przedstawiciela tego organu,</p> <p>– wypisuje działania, które w ostatnim czasie zostały podjęte przez wybrany organ samorządu terytorialnego,</p> <p>– wskazuje <u>pięć form uczestnictwa</u> mieszkańców w procesach decyzyjnych</p>	<p>– wskazuje <u>siedem form uczestnictwa</u> mieszkańców w procesach decyzyjnych we wspólnocie samorządowej,</p> <p>–omawia szczegółowo <u>jedną z tych form</u>, wyjaśniając, jakie znaczenie ma aktywny udział mieszkańców w podejmowaniu decyzji.</p>	<p>– wyjaśnia różnice między zarządzeniem a decyzją administracyjną®,</p> <p>– omawia proces tworzenia prawa miejscowego (od inicjatywy uchwałodawczej do ogłoszenia uchwały)®,</p> <p>– omawia <u>na przykładzie</u> rolę komisji jako organów pomocniczych w strukturze organu stanowiącego ®,</p> <p>–wyjaśnia, dlaczego prawo zobowiązuje organ stanowiący do powołania minimum dwóch obowiązkowych komisji: petycji, skargi i wniosków oraz rewizyjnej ®,</p> <p>–wyszukuje <u>dwa przykłady</u> spraw, którymi w ostatnim czasie zajmowali</p>

<p>zostały podjęte w ostatnim czasie przez dany organ gminy,</p> <p>– wskazuje <u>dwie formy uczestnictwa mieszkańców w procesach decyzyjnych we wspólnocie samorządowej</u>,</p> <p>–szczegółowo omawia, z pomocą nauczyciela, kolegi lub koleżanki, <u>jedną z tych form</u> i przedstawia <u>jeden argument</u> zachęcający mieszkańców do aktywnego udziału w podejmowaniu decyzji,</p> <p>–wyszukuje <u>jedną sprawę</u>, w której prowadzone są konsultacje społeczne w jego gminie.</p>	<p>aktywnego udziału w podejmowaniu decyzji,</p> <p>–wyszukuje w swojej gminie <u>jedną sprawę</u>, w której prowadzone są konsultacje społeczne, oraz formułuje opinię na temat tej sprawy.</p>	<p>we wspólnocie samorządowej,</p> <p>–wyszukuje w swojej gminie <u>jedną sprawę</u>, w której prowadzone są konsultacje społeczne, formułuje na piśmie (na podstawie zdobytych informacji) własną opinię w tej sprawie oraz przekazuje to pismo, zgodnie z trybem ustalonym dla danych konsultacji społecznych, do odpowiednich organów.</p>		<p>się radni w jego gminie/mieście,</p> <p>–omawia szczegółowo <u>jedną z tych spraw</u>,</p> <p>–wyjaśnia na przykładach, jakie znaczenie ma aktywny udział mieszkańców w podejmowaniu decyzji.</p>
<p>– wskazuje co najmniej <u>dwie dostępne formy zaangażowania się w życie społeczności</u> (np. wolontariat, inicjatywa obywatelska, budżet obywatelski),</p> <p>–wyszukuje, z pomocą nauczyciela, <u>jedno przedsięwzięcie</u> w jego gminie sfinansowane z budżetu obywatelskiego,</p> <p>–przygotowuje, z pomocą nauczyciela, wybrane elementy szkicu wniosku o realizację projektu ze środków z budżetu obywatelskiego, uwzględniając obowiązujące w jego gminie zasady i z wykorzystaniem odpowiedniego formularza,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega wolontariat,</p> <p>–wskazuje w lokalnej społeczności <u>dwie organizacje lub instytucje</u>, w których można zaangażować się w działanie wolontariackie,</p> <p>–nawiązuje, z inicjatywy nauczyciela, krótko- lub długoterminową współpracę wolontariacką.</p>	<p>– wskazuje co najmniej <u>trzydostępne formy zaangażowania się w życie społeczności</u> (np. wolontariat, inicjatywa obywatelska, budżet obywatelski),</p> <p>–rozważa, która z tych form jest najłatwiej dostępna dla osób w jego wieku,</p> <p>–wymienia <u>dwie sposoby informowania władz i opinii publicznej o problemach lokalnej społeczności</u> dostępne dla nastolatków,</p> <p>–wyszukuje <u>jedno przedsięwzięcie</u> w swojej gminie sfinansowane z budżetu obywatelskiego,</p> <p>–przygotowuje wybrane elementy szkicu wniosku o realizację projektu ze środków z budżetu obywatelskiego, uwzględniając obowiązujące w jego gminie zasady i z wykorzystaniem odpowiedniego formularza,</p> <p>–nawiązuje samodzielnie krótko- lub długoterminową współpracę wolontariacką.</p>	<p>–wymienia <u>dwie sposoby informowania władz i opinii publicznej o problemach lokalnej społeczności</u> dostępne dla nastolatków, <u>podaje jeden przykład wykorzystania wybranej formuły komunikacji</u>,</p> <p>–wyszukuje <u>dwie przedsięwzięcia</u> w swojej gminie sfinansowane z budżetu obywatelskiego,</p> <p>–wyszukuje zasady zgłaszania projektów do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego, terminy zgłoszeń i kwoty zarezerwowane do wykorzystania przez mieszkańców w jego gminie,</p> <p>–przygotowuje szkic wniosku o realizację projektu ze środków z budżetu obywatelskiego, uwzględniając obowiązujące w jego gminie zasady i z wykorzystaniem odpowiedniego formularza.</p>	<p>– omawia co najmniej <u>cztery dostępne formy zaangażowania się w życie społeczności</u> (np. wolontariat, inicjatywa obywatelska, budżet obywatelski),</p> <p>–wymienia <u>trzy sposoby informowania władz i opinii publicznej o problemach lokalnej społeczności</u> dostępne dla nastolatków, <u>podaje jeden przykład wykorzystania wybranej formuły komunikacji</u>,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega inicjatywa lokalna i jakich spraw może dotyczyć,</p> <p>– wyjaśnia, czym jest budżet obywatelski,</p> <p>– wskazuje <u>obszary</u>, które mogą być objęte finansowaniem z budżetu obywatelskiego,</p> <p>– wyjaśnia procedurę zgłaszania i wyboru projektów do sfinansowania w ramach budżetu obywatelskiego,</p> <p>–rozważa wpływ wolontariatu na rozwój osobisty.</p>	<p>–uzasadnia, dlaczego warto angażować się w życie lokalnej społeczności,</p> <p>– podaje <u>po jednym przykładzie</u> aktywności politycznej i aktywności społecznej,</p> <p>– podaje <u>po jednym przykładzie</u> inicjatywy lokalnej zrealizowanej w jego społeczności lokalnej i poza nią,</p> <p>– wymienia <u>wszystkie etapy</u> wdrażania budżetu obywatelskiego@,</p> <p>–formułuje <u>trzy argumenty</u>, które mogłyby przekonać jego rówieśników do zaangażowania w przygotowanie projektu zgłoszonego do budżetu obywatelskiego,</p> <p>–wyjaśnia, czym jest fundusz sołecki, oraz jakie ma znaczenie w małych gminach @,</p> <p>–analizuje poziom zaangażowania Polaków w wolontariat oraz formułuje dwa argumenty, które mogłyby przekonać jego rówieśników do większego zaangażowania,</p> <p>–rozważa, dlaczego część osób angażuje się w działania wolontariackie.</p>

<p>–wyszukuje istniejące w regionie młodzieżowe organy samorządowe (rady gminy lub powiatu, sejmik wojewódzki),</p> <p>–wskazuje <u>wybrane cele</u> powoływania młodzieżowych rad,</p> <p>–podaje, kto może kandydować do młodzieżowych rad,</p> <p>–identyfikuje w lokalnej społeczności (z pomocą nauczyciela, koleżanki lub kolegi) problemy, które dotyczą bezpośrednio młodzieży,</p> <p>–formułuje, z pomocą nauczyciela, propozycję rozwiązania wybranego problemu,</p> <p>–wskazuje dostępne demokratyczne mechanizmy pozwalające sygnalizować władzom i opinii publicznej problemy i potrzeby młodzieży (np. petycja, list otwarty).</p>	<p>–wskazuje <u>trzy cele</u> powoływania młodzieżowych rad,</p> <p>–podaje <u>przykład realizacji wybranej kompetencji rad młodzieżowych</u>: konsultacyjnej, doradczej lub inicjatywnej,</p> <p>–identyfikuje w lokalnej społeczności problemy, które dotyczą bezpośrednio młodzieży,</p> <p>–formułuje <u>propozycje rozwiązania dwóch problemów</u>,</p> <p>–opracowuje, z pomocą nauczyciela, <u>jeden projekt petycji lub listu otwartego</u> do przedstawicieli władz publicznych w sprawie zdiagnozowanego problemu społecznego dotyczącego młodzieży.</p>	<p>–wskazuje i omawia <u>najważniejszy cel</u> powoływania młodzieżowych rad,</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób powstają młodzieżowe rady i kto może do nich kandydować,</p> <p>–opracowuje i wysyła <u>petycję lub list otwarty</u> do przedstawicieli władz publicznych w sprawie zdiagnozowanego problemu społecznego dotyczącego młodzieży.</p>	<p>–wskazuje i omawia <u>cztery cele</u> powoływania młodzieżowych rad,</p> <p>–identyfikuje i omawia problemy w lokalnej społeczności, które dotyczą bezpośrednio młodzieży,</p> <p>–formułuje <u>propozycje rozwiązania trzech wybranych problemów</u>,</p> <p>–omawia dostępne demokratyczne mechanizmy pozwalające sygnalizować problemy i potrzeby młodzieży (np. petycja, list otwarty).</p>	<p>–formułuje <u>trzy argumenty</u> potwierdzające edukacyjny charakter rad młodzieżowych,</p> <p>–podaje <u>przykłady realizacji trzech kompetencji</u> rad młodzieżowych: konsultacyjnej, doradczej i inicjatywnej,</p> <p>–omawia <u>jeden przykład skutecznego</u> działania młodzieżowej rady gminy,</p> <p>– podaje <u>jeden przykład</u> młodzieżowych rad działających na szczeblu krajowym.</p>
<p>– wyjaśnia, czym zajmują się urzędy,</p> <p>– wskazuje <u>trzy sprawy</u>, które załatwia się w urzędzie, w tym <u>jedną</u>, która dotyczy młodego człowieka,</p> <p>–wskazuje <u>jedną sprawę</u>, którą on lub jego rodzice musieli kiedyś załatwić w urzędzie,</p> <p>– wymienia, z pomocą nauczyciela, co jest niezbędne do załatwienia podstawowych spraw w urzędzie,</p> <p>–wskazuje <u>trzy sprawy urzędowe</u>, które można załatwić przez internet,</p> <p>–realizuje, z pomocą dorosłego, <u>jedną sprawę urzędową</u>: wypełnia formularze i gromadzi wymagane dokumenty (online lub na papierze).</p>	<p>– wymienia, co jest niezbędne do załatwienia podstawowych spraw w urzędzie,</p> <p>–wyszukuje urzędy w swojej gminie / swoim powiecie, w których: uzyska dowód osobisty, prawo jazdy, paszport, odpis aktu urodzenia lub dowód rejestracyjny pojazdu, może się zameldować/ wymeldować,</p> <p>–realizuje <u>jedną wybraną sprawę urzędową</u>: wypełnia niezbędne formularze i gromadzi wymagane dokumenty (online lub na papierze).</p>	<p>–omawia <u>jedną sprawę</u>, którą on lub jego rodzice musieli kiedyś załatwić w urzędzie,</p> <p>–wskazuje urzędy w swojej gminie / swoim powiecie, w których: uzyska dowód osobisty, prawo jazdy, paszport, odpis aktu urodzenia lub dowód rejestracyjny pojazdu, może się zameldować/ wymeldować,</p> <p>–wymienia <u>dwie zalety ePUAP</u>, mObywatela lub IKP.</p>	<p>– wyjaśnia, co to jest profil zaufany i do czego służy,</p> <p>– wyjaśnia co to jest ePUAP,</p> <p>– dla <u>dwóch wybranych spraw</u> urzędowych(np. zameldowanie, wydanie paszportu) wskazuje adres właściwego urzędu oraz dokumentację niezbędną do przeprowadzenia procedury.</p>	<p>–tworzy konto na ePUAP i jeśli to możliwe realizuje <u>jedną wybraną sprawę</u> za jego pośrednictwem,</p> <p>– wskazuje <u>cztery usługi urzędowe</u>, z których można skorzystać za pośrednictwem aplikacji mObywatel,</p> <p>–formułuje <u>trzy argumenty</u> dla swoich rodziców lub dziadków za zastrzeżeniem numeru PESEL,</p> <p>–wskazuje <u>trzy zalety ePUAP</u>, mObywatela lub IKP.</p>

ROZDZIAŁ IV. Polska państwem demokratycznym

ocena dopuszczający	ocena dostateczny	ocena dobry	ocena bardzo dobry	ocena celujący
UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:
<p>– wymienia elementy systemu politycznego®,</p> <p>– wyjaśnia w prosty sposób, co oznacza termin <i>reżim polityczny</i>, i wymienia <u>trzy rodzaje reżimów</u>,</p> <p>– w prosty sposób określa, czym jest ustroj polityczny,</p> <p>– identyfikuje na przykładzie Polski po 1945 r. cechy ustrojów totalitarnego i autorytarnego oraz odróżnia je od demokracji,</p> <p>–na przykładach z historii Polski po 1945 r. rozpoznaje i ocenia skutki autokratycznych sposobów rządzenia dla jednostki i społeczeństwa,</p> <p>– identyfikuje różnice pomiędzy życiem codziennym Polaków w okresie PRL i współcześnie.</p>	<p>– wymienia elementy systemu politycznego i w prosty sposób je opisuje ®,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>reżim polityczny</i> i wymienia <u>trzy rodzaje reżimów</u>,</p> <p>– definiuje termin <i>ustrój polityczny</i>,</p> <p>– na przykładzie Polski po 1945 r. wymienia cechy ustroju totalitarnego i autorytarnego oraz odróżnia je od demokracji,</p> <p>–na przykładach z historii Polski po 1945 r. rozpoznaje i ocenia konsekwencje autokratycznych sposobów rządzenia dla jednostki lub społeczeństwa oraz dzieli je na polityczne, społeczne, ekonomiczne i obyczajowe,</p> <p>–porównuje życie codzienne Polaków w okresie PRL i współcześnie; poddaje ocenie <u>wybrana różnice</u>.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>system polityczny</i> i opisuje poszczególne elementy takiego systemu®,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>reżim polityczny</i> i charakteryzuje <u>trzy rodzaje reżimów</u>,</p> <p>– definiuje termin <i>ustrój polityczny</i> i wskazuje, w jakim kontekście to pojęcie jest najczęściej stosowane,</p> <p>– podaje kryteria podziału systemów politycznych i wymienia ich przykładowe rodzaje,</p> <p>–na przykładach z historii Polski po 1945 r. wymienia cechy ustrojów totalitarnego i autorytarnego oraz ocenia, czym różnią się one od systemu demokratycznego,</p> <p>–na przykładzie Polski po 1945 r. wyjaśnia i ocenia konsekwencje autokratycznych sposobów rządzenia dla jednostki i społeczeństwa oraz dzieli je na polityczne, społeczne, ekonomiczne i obyczajowe,</p> <p>–porównuje życie codzienne Polaków w okresie PRL i współcześnie; poddaje ocenie <u>dwie wybrane różnice</u>.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>system polityczny</i> i charakteryzuje poszczególne elementy takiego systemu®,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>reżim polityczny</i> i omawia <u>trzy rodzaje reżimów</u>,</p> <p>– definiuje termin <i>ustrój polityczny</i> i wyjaśnia, jakie są relacje między systemem politycznym a ustrojem politycznym®,</p> <p>– podaje kryteria podziału systemów politycznych i wymienia ich rodzaje (przykłady),</p> <p>–na przykładach z historii Polski po 1945 r. charakteryzuje ustroje totalitarny i autorytarny oraz porównuje je z systemem demokratycznym,</p> <p>–na przykładzie Polski po 1945 r. porównuje systemy autorytarny i totalitarny,</p> <p>–wyjaśnia, dlaczego Polska Ludowa (PRL) nie była państwem demokratycznym,</p> <p>–na przykładzie historii Polski po 1945 r. wymienia, analizuje i ocenia konsekwencje autokratycznych sposobów rządzenia dla jednostki i społeczeństwa oraz je klasyfikuje na płaszczyznach politycznej, społecznej, ekonomicznej i obyczajowej,</p> <p>–porównuje życie codzienne Polaków w okresie PRL i współcześnie; przedstawia i poddaje ocenie <u>trzy wybrane różnice</u>.</p>	<p>–porównuje zakresy znaczeniowe terminów <i>system polityczny</i> i <i>ustrój polityczny</i>®,</p> <p>–wyjaśnia znaczenie terminu <i>reżim polityczny</i> i porównuje <u>trzy rodzaje reżimów</u>®,</p> <p>–definiuje termin <i>reżimy hybrydowe</i>; podaje przykłady tego typu reżimów ®,</p> <p>–na przykładzie Polski przedstawia podstawowe elementy systemu politycznego i analizuje ich rolę,</p> <p>– podaje kryteria podziału systemów politycznych i omawia przykładowe systemy wyróżnione na podstawie poszczególnych kryteriów,</p> <p>–odwołując się do przykładów z historii Polski po 1945 r., w tym do <i>Konstytucji PRL</i>, charakteryzuje ustroje totalitarny i autorytarny oraz porównuje je z systemem demokratycznym,</p> <p>–ocenia, czy ustroj PRL był totalitaryzmem, czy autorytaryzmem; przywołuje <u>argumenty</u> i <u>kontrargumenty</u>,</p> <p>–analizuje współczesne systemy niedemokratyczne i podaje przykłady działania władz świadczące o tym, że w państwie funkcjonuje reżim autorytarny lub totalitarny®,</p> <p>–na przykładzie Polski po 1945 r. przedstawia, analizuje i ocenia konsekwencje autokratycznych sposobów rządzenia dla jednostki i społeczeństwa oraz je porównuje, klasyfikuje i omawia na płaszczyznach politycznej, społecznej, ekonomicznej i obyczajowej,</p> <p>–porównuje życie codzienne Polaków w okresie PRL i współcześnie; przedstawia i poddaje ocenie <u>cztery</u></p>

<p>–zna terminy: <i>transformacja ustrojowa, demokracja, transformacja gospodarcza,</i></p> <p>– na podstawie materiału źródłowego z podręcznika wymienia kluczowe etapy procesu demokracji w Polsce po 1989 r.,</p> <p>–podaje <u> jeden przykład reform gospodarczych wdrożonych w ramach planu Balcerowicza i przedstawia skutek tej reformy,</u></p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych [tekst publicystyczny, wyniki badań] wskazuje pozytywne i negatywne opinie na temat transformacji i jej skutków,</p> <p>–wyszukuje informacje na temat upamiętnienia (w swojej miejscowości, gminie lub powiecie) wydarzeń związanych z protestami społecznymi w okresie PRL albo ofiar reżimu komunistycznego; wyjaśnia, jakie były przyczyny upamiętnianych wydarzeń@[zadanie dodatkowe, np. zadanie domowe].</p>	<p>–na przykładzie wydarzeń z historii Polski po 1989 r. w prosty sposób wyjaśnia znaczenie terminów: <i>transformacja ustrojowa, demokracja, transformacja gospodarcza,</i></p> <p>– na podstawie materiału źródłowego z podręcznika wymienia kluczowe etapy procesu demokracji w Polsce po 1989 r. i wskazuje ich skutki,</p> <p>–podaje <u>przynajmniej dwa przykłady reform gospodarczych wdrożonych w ramach planu Balcerowicza i ocenia ich skutki,</u></p> <p>–na podstawie materiałów źródłowych [tekst publicystyczny, wyniki badań] omawia pozytywne i negatywne opinie na temat transformacji i jej skutków,</p> <p>–wyszukuje informacje na temat upamiętnienia (w swojej miejscowości, gminie lub powiecie) wydarzeń związanych z protestami społecznymi w okresie PRL albo ofiar reżimu komunistycznego; wyjaśnia, jakie były przyczyny upamiętnianych wydarzeń i przedstawia efekty swoich ustaleń w wybranej formie @[zadanie dodatkowe, np. zadanie domowe].</p>	<p>–na przykładzie wydarzeń z historii Polski po 1989 r. wyjaśnia znaczenie terminów: <i>transformacja ustrojowa, demokracja, transformacja gospodarcza,</i></p> <p>– na podstawie tekstu źródłowego (z podręcznika) wymienia <u>przynajmniej dwa czynniki</u> sprzyjające demokracji i uzasadnia swój wybór,</p> <p>– omawia kluczowe etapy procesu demokracji w Polsce po 1989 r. i szczegółowo przedstawia ich skutki,</p> <p>– podaje <u>przynajmniej cztery przykłady reform gospodarczych wdrożonych w ramach planu Balcerowicza i szczegółowo przedstawia ich skutki,</u></p> <p>–na podstawie materiałów źródłowych [tekst publicystyczny, wyniki badań] formułuje opinię na temat konsekwencji przemian ustrojowych i uzasadnia ją jednym argumentem,</p> <p>–zabiera głos w dyskusji na temat politycznych, gospodarczych i społecznych konsekwencji transformacji i uzasadnia swoje stanowisko (formułuje argumenty),</p> <p>– wyszukuje informacje na temat upamiętnienia (w swojej miejscowości, gminie lub powiecie) wydarzeń związanych z protestami społecznymi w okresie PRL albo ofiar reżimu komunistycznego; przedstawia przyczyny upamiętnianych wydarzeń w wybranej formie @[zadanie dodatkowe, np. zadanie domowe].</p>	<p>–na przykładzie wydarzeń z historii Polski po 1989 r. omawia przebieg i mechanizmy transformacji ustrojowej, demokracji, transformacji gospodarczej,</p> <p>– na podstawie tekstu źródłowego (z podręcznika) wymienia i omawia <u>przynajmniej trzy czynniki</u> sprzyjające demokracji i uzasadnia swój wybór,</p> <p>– charakteryzuje kluczowe etapy procesu demokracji w Polsce po 1989 r.,</p> <p>– podaje <u>przynajmniej pięć przykładów reform gospodarczych wdrożonych w ramach planu Balcerowicza i ocenia ich skutki,</u></p> <p>–zabiera głos w dyskusji na temat konsekwencji przemian ustrojowych (politycznych, gospodarczych i społecznych); formułuje opinię i uzasadnia swoje stanowisko za pomocą dwóch argumentów,</p> <p>–wyszukuje informacje na temat upamiętnienia (w swojej miejscowości, gminie lub powiecie) wydarzeń związanych z protestami społecznymi w okresie PRL albo ofiar reżimu komunistycznego; wyjaśnia, jakie były przyczyny upamiętnianych wydarzeń, a także ocenia i analizuje ich skutki w ramach prezentacji przygotowanej w wybranej formie @[zadanie dodatkowe, np. zadanie domowe].</p>	<p><u>wybrane różnice.</u></p> <p>–na przykładzie wydarzeń z historii Polski po 1989 r. definiuje terminy <i>transformacja ustrojowa i demokracja,</i> porównuje ich zakresy znaczeniowe oraz kompleksowo przedstawia przejawy i skutki zjawisk określanych za pomocą tych pojęć,</p> <p>–wyjaśnia znaczenie terminu <i>transformacja gospodarcza</i> oraz przedstawia przebieg procesu, do którego odnosi się to pojęcie,</p> <p>– wymienia i omawia <u>przynajmniej cztery czynniki</u> sprzyjające demokracji i uzasadnia swój wybór,</p> <p>– analizuje kluczowe etapy procesu demokracji w Polsce po 1989 r. i przedstawia ich wpływ na system polityczny Polski,</p> <p>– podaje <u>przynajmniej sześć przykładów reform gospodarczych wdrożonych w ramach planu Balcerowicza i ocenia ich skutki,</u></p> <p>–zabiera głos w dyskusji na temat konsekwencji przemian ustrojowych (politycznych, gospodarczych i społecznych); przedstawia swoje stanowisko i formułuje <u>po dwa argumenty</u> oraz możliwe kontrargumenty współdyskutantów,</p> <p>–wyszukuje informacje na temat upamiętnienia (w swojej miejscowości, gminie lub powiecie) wydarzeń związanych z protestami społecznymi w okresie PRL albo ofiar reżimu komunistycznego; wyjaśnia, jakie były przyczyny upamiętnianych wydarzeń, a także ocenia i analizuje ich skutki w ramach prezentacji przygotowanej w wybranej formie i przedstawionej na forum klasy @[zadanie dodatkowe, np. zadanie domowe].</p>
<p>–z pomocą nauczyciela formułuje cel wywiadu i pytania,</p> <p>– dokonuje wyboru świadka historii, z którym przeprowadzi rozmowę,</p>	<p>– formułuje cel wywiadu i wybiera świadka historii, z którym przeprowadzi rozmowę,</p> <p>–z pomocą nauczyciela formułuje pytania do wywiadu,</p>	<p>– formułuje cel wywiadu i z pomocą nauczyciela przygotowuje założenia, z jakimi przystąpi do rozmowy,</p> <p>– wybiera świadka historii, z którym przeprowadzi rozmowę ,i uzasadnia swój wybór,</p>	<p>– definiuje cel wywiadu i przygotowuje założenia, z jakimi przystąpi do rozmowy,</p> <p>– wybiera świadka historii, z którym będzie rozmawiać, i uzasadnia swój wybór, odwołując się do odpowiednich aspektów tematu działania,</p>	<p>– definiuje cele wywiadu i przygotowuje założenia, z jakimi przystąpi do rozmowy,</p> <p>– dokonuje wyboru świadka historii, z którym będzie rozmawiać, zgodnie ze sformułowanymi wcześniej założeniami</p>

<p>– przeprowadza wywiad,</p> <p>– przygotowuje prostą prezentację efektów wywiadu,</p> <p>– prowadzi portfolio dokumentujące jego działania.</p>	<p>– przeprowadza wywiad,</p> <p>– opracowuje odpowiedzi, które udało się uzyskać od rozmówcy,</p> <p>– prezentuje wywiad w wybranej formie,</p> <p>– prowadzi portfolio dokumentujące jego działania.</p>	<p>– opracowuje pytania,</p> <p>– przeprowadza wywiad,</p> <p>– dokumentuje wywiad i przygotowuje opracowanie zebranego materiału,</p> <p>– prezentuje wywiad w wybranej formie,</p> <p>– prowadzi portfolio dokumentujące jego działania w wymaganej formie.</p>	<p>– przygotowuje się do wywiadu i opracowuje pytania,</p> <p>– przeprowadza wywiad,</p> <p>– dokumentuje wywiad w wybranej formie; opracowuje zebrany materiał,</p> <p>– prezentuje wywiad i efekty swojej pracy w wybranej formie,</p> <p>– prowadzi portfolio, w którym zamieszcza wszystkie wytworzone, znalezione i uzyskane od rozmówcy materiały.</p>	<p>działania,</p> <p>– przygotowuje się do wywiadu: opracowuje pytania, określa zasady spotkania oraz sposób utrwalenia wywiadu, ustala z rozmówcą formę autoryzacji,</p> <p>– przeprowadza wywiad,</p> <p>– dokumentuje wywiad w wybranej formie; analizuje, weryfikuje i opracowuje zgromadzone materiały,</p> <p>– przeprowadza autoryzację wywiadu według ustalonej formuły,</p> <p>– prezentuje w wybranej formie na forum klasy wywiad i pozostałe efekty swojej pracy,</p> <p>– prowadzi portfolio dokumentujące jego działania i właściwie archiwizuje swoją pracę,</p> <p>–dokonuje podsumowania i samoceny.</p>
<p>– korzystając z <i>Konstytucji RP</i>, identyfikuje <u>co najmniej dwie główne zasady</u> demokratycznego państwa prawa; wyjaśnia, w jaki sposób wymienione zasady wpływają na codzienne życie obywateli,</p> <p>– w prosty sposób wyjaśnia znaczenie terminu <i>demokratyczne państwo prawa</i> i ocenia, jaką rolę odgrywają w takim państwie sądy (podaje <u>jeden przykład</u>),</p> <p>– zna terminy <i>demokracja większościowa</i> i <i>demokracja konstytucyjna</i>,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (lub inne), wyszukuje informacje na temat <u>wybranego referendum</u> ogólnokrajowego, które odbyło się po 1989 r.; wskazuje sprawę, która była wówczas rozstrzygana, frekwencję i wynik głosowania; ocenia też skutek referendum.</p>	<p>– korzystając z <i>Konstytucji RP</i>, wyjaśnia w prosty sposób znaczenie <u>co najmniej trzech zasad</u> demokratycznego państwa prawa,</p> <p>– wskazuje, w jaki sposób zdefiniowane zasady wpływają na codzienne życie obywateli,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>demokratyczne państwo prawa</i> i ocenia, jaką rolę odgrywają w takim państwie sądy (podaje <u>dwa przykłady</u>),</p> <p>– definiuje terminy <i>demokracja większościowa</i> i <i>demokracja konstytucyjna</i>,</p> <p>– odwołując się do zasad ustroju Polski, odróżnia demokrację pośrednią od demokracji bezpośredniej,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (lub inne), wyszukuje informacje na temat <u>dwoch wybranych referendum</u> ogólnokrajowych, które odbyły się po 1989 r.; wskazuje sprawy, które były wówczas rozstrzygane, frekwencję i wyniki głosowań; ocenia też skutki tych</p>	<p>– korzystając z <i>Konstytucji RP</i>, wyjaśnia znaczenie <u>co najmniej czterech zasad</u> demokratycznego państwa,</p> <p>– omawia, w jaki sposób zdefiniowane zasady wpływają na codzienne życie obywateli,</p> <p>– definiuje termin <i>demokratyczne państwo prawa</i> i ocenia, jakie znaczenie ma działalność sądów dla prawidłowego funkcjonowania takiego państwa,</p> <p>– definiuje terminy <i>demokracja większościowa</i> i <i>demokracja konstytucyjna</i> oraz porównuje te pojęcia, wskazując różnice między ich zakresami znaczeniowymi,</p> <p>– odwołując się do zasad ustroju Polski, wskazuje przykłady funkcjonowania w praktyce demokracji pośredniej i demokracji bezpośredniej,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (lub inne), wyszukuje informacje na temat <u>trzech wybranych referendum</u> ogólnokrajowych, które odbyły się po 1989 r.; wskazuje sprawy, które były wówczas rozstrzygane,</p>	<p>– korzystając z <i>Konstytucji RP</i>, wyjaśnia znaczenie <u>co najmniej sześciu zasad</u> demokratycznego państwa prawa,</p> <p>– formułuje opinię na temat tego, w jaki sposób zdefiniowane zasady wpływają na codzienne życie obywateli,</p> <p>– analizuje termin <i>demokratyczne państwo prawa</i> i ocenia, jakie znaczenie ma działalność sądów dla prawidłowego funkcjonowania takiego państwa,</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego w demokratycznym państwie prawa sądy i trybunały tworzą władzę niezależną od innych władz,</p> <p>– porównuje terminy <i>demokracja większościowa</i> i <i>demokracja konstytucyjna</i>, oceniając, który z rodzajów demokracji jest lepszy dla obywateli, i wskazując zagrożenia wynikające z funkcjonowania demokracji większościowej,</p> <p>– odwołując się do zasad ustroju Polski, analizuje przykłady funkcjonowania w praktyce demokracji pośredniej i demokracji bezpośredniej,</p>	<p>– na podstawie <i>Konstytucji RP</i> analizuje <u>co najmniej siedem zasad</u> demokratycznego państwa prawa,</p> <p>– formułuje opinię na temat tego, w jaki sposób te zasady wpływają na codzienne życie obywateli,</p> <p>– analizuje termin <i>demokratyczne państwo prawa</i>, w tym przedstawia związków między demokracją a rządami prawa,</p> <p>– ocenia, jakie znaczenie ma niezależna od pozostałych władz działalność sądów i trybunałów dla prawidłowego funkcjonowania demokratycznego państwa prawa,</p> <p>– porównuje terminy <i>demokracja większościowa</i> i <i>demokracja konstytucyjna</i>; podaje przykłady zagrożeń, które wynikają z funkcjonowania demokracji większościowej, oraz ocenia, czy mogą one wystąpić również w demokracji konstytucyjnej,</p> <p>– odwołując się do ustroju Polski, ocenia</p>

	referendów.	frekwencję i wyniki głosowań; ocenia też skutki tych referendów.	–wykorzystując źródła internetowe (lub inne), wyszukuje informacje na temat <u>czterech referendów</u> ogólnokrajowych, które odbyły się po 1989 r.; wskazuje sprawy, które były wówczas rozstrzygane, frekwencję i wyniki głosowań; ocenia też skutki tych referendów.	funkcjonowanie w praktyce demokracji pośredniej i demokracji bezpośredniej; podaje wady i zalety każdej z tych formuł demokratycznych, –wykorzystując źródła internetowe (lub inne), wyszukuje informacje na temat <u>czterech referendów</u> ogólnokrajowych, które odbyły się po 1989 r.; wskazuje sprawy, które były wówczas rozstrzygane, frekwencję i wyniki głosowań; ocenia także skutki tych referendów.
<p>– na podstawie materiałów źródłowych (tekst z podręcznika, wyniki badań społecznych) identyfikuje dwa <u>współczesne zagrożenia</u> dla systemu demokratycznego i wymienia sposoby przeciwdziałania tym zagrożeniom (zjawiskom),</p> <p>– potrafi wskazać przykład działania na rzecz aktywizacji społecznej, które doprowadziło do podniesienia poziomu aktywności obywatelskiej ;formułuje opinię na temat tego działania,</p> <p>–omawia na przykładzie, jakie znaczenie ma aktywność obywatelska dla prawidłowego funkcjonowania demokracji,</p> <p>– wymienia skutki rozpowszechniania fałszywych informacji,</p> <p>– potrafi wskazać <u>jedną zasadę</u>, której należy przestrzegać, aby ustrzec się przed wpływem fałszywych informacji (np. w internecie), oraz <u>wie, jak i kiedy ją stosować</u>,</p> <p>– rozpoznaje hasła populistyczne (np. przy lekturze materiałów z internetu) i <u>rozumie, w jaki sposób mogą one wpływać na postawy obywateli.</u></p>	<p>– na podstawie materiałów źródłowych (tekst z podręcznika, wyniki badań społecznych) identyfikuje <u>trzy współczesne zagrożenia</u> dla systemu demokratycznego i wymienia sposoby przeciwdziałania tym zagrożeniom (zjawiskom),</p> <p>– potrafi wskazać dwa przykłady działań na rzecz aktywizacji społecznej, które doprowadziły do podniesienia poziomu aktywności obywatelskiej ;formułuje opinię na ich temat,</p> <p>– omawia na przykładach, jakie znaczenie ma aktywność obywatelska dla prawidłowego funkcjonowania demokracji,</p> <p>– potrafi wskazać <u>dwie zasady</u>, których należy przestrzegać, aby ustrzec się przed wpływem fałszywych informacji (np. w internecie), oraz <u>wie, jak i kiedy je stosować</u>,</p> <p>– rozpoznaje hasła populistyczne (np. przy lekturze materiałów z internetu) i <u>rozumie, w jaki sposób populistyczny model uprawiania polityki może wpływać na demokrację oraz życie społeczne.</u></p>	<p>– na podstawie materiałów źródłowych (tekst z podręcznika, wyniki badań społecznych) identyfikuje i opisuje <u>trzy współczesne zagrożenia</u> dla systemu demokratycznego –wymienia sposoby przeciwdziałania tym zagrożeniom (zjawiskom) oraz <u>ocenia ich skuteczność</u>,</p> <p>– korzystając z wyników badań, formułuje opinię na temat stosunku Polaków do demokracji od początku lat 90. XX w. do współczesności; w uzasadnieniu wskazuje <u>jedną przyczynę</u> zmian nastrojów w społeczeństwie polskim®,</p> <p>– <u>ocenia skuteczność działań na rzecz aktywizacji społecznej</u>, które mają przyczyniać się do podniesienia poziomu aktywności obywatelskiej, i uzasadnia swoją opinię przez odniesienie do własnego doświadczenia lub doświadczenia innych osób ze swojego otoczenia,</p> <p>– wymienia metody walki z dezinformacją i <u>wie, jak je stosować</u>,</p> <p>– potrafi wskazać <u>trzy zasady</u>, których należy przestrzegać, aby ustrzec się przed wpływem fałszywych informacji (np. w internecie), oraz <u>wie, jak i kiedy je stosować</u>,</p> <p>– wyjaśnia zjawisko populizmu i <u>ocenia jego wpływ na życie polityczne i społeczne w państwie demokratycznym</u>,</p> <p>–odnosząc się do <u>wybranego przykładu</u> współczesnego lub historycznego formułuje opinię na temat sposobu uprawiania polityki przez populistów.</p>	<p>– na podstawie materiałów źródłowych (tekst z podręcznika, wyniki badań społecznych) identyfikuje i opisuje <u>cztery współczesne zagrożenia</u> dla systemu demokratycznego i wymienia sposoby przeciwdziałania tym zagrożeniom (zjawiskom), a także <u>formułuje opinię</u> na temat ich skuteczności i ją uzasadnia,</p> <p>–korzystając z wyników badań, formułuje opinię na temat stosunku Polaków do demokracji od początku lat 90. do współczesności; w uzasadnieniu wskazuje <u>dwie przyczyny</u> zmian nastrojów w społeczeństwie polskim®,</p> <p>–<u>ocenia skuteczność działań na rzecz aktywizacji obywatelskiej</u>, które mają przyczyniać się do podniesienia poziomu aktywności obywatelskiej, i podejmuje takie działania w praktyce lub przedstawia przebieg takich przedsięwzięć,</p> <p>– formułuje opinię na temat skutków rozpowszechniania fałszywych informacji i ją uzasadnia,</p> <p>– wymienia i wyjaśnia metody walki z dezinformacją, <u>stosuje je w praktyce lub wie, jak i kiedy je stosować</u>,</p> <p>– wskazuje i omawia <u>trzy zasady</u>, których należy przestrzegać, aby ustrzec się przed wpływem fałszywych informacji (np. w internecie),oraz <u>wie, jak i kiedy je stosować</u>,</p> <p>–wyjaśnia zjawisko populizmu i ocenia jego wpływ na życie publiczne i społeczne w państwie demokratycznym; formułuje opinię w tej sprawie i podejmuje dyskusję na ten temat na forum klasy,</p>	<p>– na podstawie materiałów źródłowych (tekst z podręcznika, wyniki badań społecznych) wymienia i opisuje <u>pięć współczesnych zagrożeń</u> dla systemu demokratycznego oraz dzieli je na wewnętrzne i zewnętrzne,</p> <p>– wymienia i ocenia sposoby przeciwdziałania zjawiskom zagrażającym demokracji, a także formułuje opinię na temat ich skuteczności i ją uzasadnia,</p> <p>–korzystając z wyników badań, formułuje opinię na temat stosunku Polaków do demokracji od początku lat 90. do współczesności; w uzasadnieniu wskazuje <u>trzy przyczyny</u> zmian nastrojów w społeczeństwie polskim i je klasyfikuje ®,</p> <p>– <u>ocenia skuteczność działań na rzecz aktywizacji obywatelskiej</u>, które mają przyczyniać się do podniesienia poziomu aktywności obywatelskiej, i podejmuje takie działania w praktyce lub przedstawia przebieg takich przedsięwzięć, a także dokonuje analizy ich rezultatów i wyciąga wnioski z takiej ewaluacji,</p> <p>– formułuje opinię na temat skutków rozpowszechniania fałszywych informacji i w uzasadnieniu odnosi się do wpływu fake newsów i manipulacji medialnych na funkcjonowanie społeczeństwa i państwa,</p> <p>– analizuje metody walki z dezinformacją, <u>stosuje je w praktyce lub wie, jak i kiedy je zastosować</u>,</p>

			<p>–odwołując się do <u>dwóch</u> wybranych przykładów współczesnych lub historycznych, formułuje opinię na temat sposobu uprawiania polityki przez populistów i ocenia skutki ich działań.</p>	<p>–ocenia, czy walka z dezinformacją może zagrażać wolności słowa i niezależności mediów,</p> <p>– omawia i stosuje w praktyce cztery zasady, których należy przestrzegać, aby ustrzec się przed wpływem fałszywych informacji,</p> <p>– wyjaśnia zjawisko populizmu i ocenia jego wpływ na życie publiczne i społeczne w demokratycznym państwie prawa –formułuje opinię w tej sprawie i podejmuje dyskusję na ten temat na forum klasy, przedstawiając argumenty i kontrargumenty,</p> <p>–odwołując się do <u>trzech</u> wybranych przykładów współczesnych lub historycznych, formułuje opinię o sposobie uprawiania polityki przez populistów i ocenia skutki ich działań.</p>
<p>– wyjaśnia cel wyborów w państwie demokratycznym,</p> <p>– ocenia, czy dane wybory można uznać za demokratyczne, i podaje <u>jeden argument</u> za taką oceną,</p> <p>– odnosząc się do przykładu Polski, wymienia podstawowe zasady prawa wyborczego; odróżnia czynne prawo wyborcze od prawa biernego,</p> <p>– ocenia skutki niskiej frekwencji w wyborach i podaje <u>dwa argumenty</u> na rzecz świadomego głosowania.</p>	<p>– formułuje opinię na temat celu wyborów w państwie demokratycznym i ją uzasadnia,</p> <p>– ocenia, kiedy wybory są demokratyczne, i podaje <u>dwa argumenty</u>,</p> <p>– odnosząc się do przykładu Polski, wymienia podstawowe zasady prawa wyborczego i je wyjaśnia; odróżnia czynne prawo wyborcze od prawa biernego,</p> <p>– ocenia skutki niskiej frekwencji w wyborach i podaje <u>trzy argumenty</u> na rzecz świadomego głosowania.</p>	<p>– ocenia, czy dane wybory są demokratyczne, i uzasadnia swoje zdanie,</p> <p>– wyjaśnia, jakie jest znaczenie wyborów w systemie demokratycznym, i wymienia <u>dwie przykładowe funkcje</u> głosowania,</p> <p>– omawia zasady prawa wyborczego w Polsce; odróżnia czynne prawo wyborcze od biernego i wymienia progi wiekowe dla kandydatów w poszczególnych elekcjach,</p> <p>– wyjaśnia, co decyduje o tym, że głosowanie jest świadome, i formułuje argumenty na rzecz świadomego głosowania w wyborach.</p>	<p>– ocenia, czy dane wybory są demokratyczne, i uzasadnia swoje zdanie,</p> <p>– omawia <u>trzy przykładowe funkcje</u> wyborów w systemie demokratycznym,</p> <p>– omawia zasady prawa wyborczego w Polsce</p> <p>– porównuje czynne i biernie prawo wyborcze oraz wymienia progi wiekowe dla kandydatów w poszczególnych elekcjach,</p> <p>– rozważa możliwość obniżenia progu wiekowego dla czynnego prawa wyborczego w Polsce; formułuje opinię w tej sprawie i ją uzasadnia za pomocą <u>dwóch argumentów</u>,</p> <p>–na przykładzie Polski ocenia system większościowy i proporcjonalny; w uzasadnieniu odnosi się do zalet i wad każdego z tych systemów ®,</p> <p>– omawia argumenty na rzecz świadomego głosowania w wyborach i wskazuje działania, które może podjąć, aby zachęcić innych do udziału w wyborach,</p> <p>– zbiera informacje (np. z internetu) dotyczące ostatnich wyborów i przeprowadza analizę ich wyników.</p>	<p>– ocenia, czy dane wybory są demokratyczne, i uzasadnia swoje zdanie,</p> <p>– omawia <u>cztery przykładowe funkcje</u> wyborów w systemie demokratycznym,</p> <p>– analizuje zasady prawa wyborczego w Polsce, w tym te dotyczące czynnego i biernego prawa wyborczego,</p> <p>– wymienia progi wiekowe dla kandydatów w poszczególnych wyborach i ocenia możliwość ich obniżenia,</p> <p>– rozważa możliwość obniżenia progu wiekowego dla czynnego prawa wyborczego w Polsce; formułuje opinię w tej sprawie i ją uzasadnia <u>trzema argumentami</u>, a także odnosi się do kontrargumentów w dyskusji,</p> <p>–na przykładzie Polski ocenia system większościowy i proporcjonalny; w uzasadnieniu odnosi się do zalet i wad każdego z tych systemów ®,</p> <p>– analizuje argumenty na rzecz świadomego głosowania w wyborach i ocenia skuteczność działań, które może podjąć, aby zachęcić innych zarówno do głosowania, jak i kandydowania</p>

				w wyborach, – zbiera informacje (np. z internetu) dotyczące ostatnich wyborów i je analizuje, formułuje opinię na temat frekwencji i uzasadnia swoje zdanie.
– przy wsparciu nauczyciela lub zespołu definiuje problem i stawia pytania badawcze, – planuje działania, – przeprowadza część działań.	– przy wsparciu nauczyciela lub zespołu definiuje problem i stawia pytania badawcze, – planuje działania, w tym współtworzy harmonogram, – przeprowadza działania, – realizuje cel badawczy, – dokonuje ewaluacji.	– w prosty sposób definiuje problem i stawia pytania badawcze, – planuje działania, w tym współtworzy harmonogram i współdecyduje o podziale zadań, – realizuje cel badawczy i przeprowadza zdecydowaną większość działań samodzielnie, – dokonuje ewaluacji, – przeprowadza cztery etapy projektu badawczego.	– definiuje problem i stawia pytania badawcze, – planuje działania (metoda SMART), dokonuje podziału zadań, współtworzy harmonogram, uczestniczy w działaniach promocyjnych, – realizuje cel badawczy i przeprowadza działania, – podsumowuje projekt i dokonuje ewaluacji, – przeprowadza cztery etapy projektu badawczego, – prezentuje efekty swojej pracy.	– definiuje problem, – stawia pytania badawcze, – planuje działania – (metoda SMART), dokonuje podziału zadań, tworzy harmonogram, organizuje działania promocyjne, – pozyskuje partnerów, – realizuje cel badawczy i przeprowadza zaplanowane przez siebie działania, – podsumowuje projekt i dokonuje ewaluacji, – w pełni realizuje cztery etapy projektu badawczego, – prezentuje efekty pracy swojej i zespołu na forum klasy.

ROZDZIAŁ V. Prawo i prawa człowieka

ocena dopuszczający	ocena dostateczny	ocena dobry	ocena bardzo dobry	ocena celujący
UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:
– wyjaśnia <u>na dwóch przykładach</u> znaczenie prawa w życiu społecznym i odnosi się do doświadczeń młodzieży dotyczących działania przepisów w praktyce, – wyjaśnia znaczenie terminu <i>prawo</i> , – wymienia <u>dwie przykłady</u> klasyfikacji prawa ze względu na rodzaj regulowanych spraw, – identyfikuje <u>trzy cechy</u> dobrego prawa i wyjaśnia w prosty sposób, co sprawia, że system prawa jest przejrzysty dla obywateli,	– wyjaśnia w prosty sposób znaczenie prawa w życiu społecznym i odnosi się do doświadczeń młodzieży dotyczących działania przepisów w praktyce, – wyjaśnia znaczenie terminu <i>prawo</i> , – wymienia <u>trzy przykłady</u> klasyfikacji prawa ze względu na rodzaj regulowanych spraw, – wymienia i w prosty sposób opisuje <u>cztery cechy</u> dobrego prawa, a także wyjaśnia, co sprawia, że system prawa jest przejrzysty dla obywateli, – na podstawie materiału źródłowego z podręcznika wyjaśnia, jakie skutki wynikają z wad przyjętego prawa dla obywatela i urzędnika ®,	– wyjaśnia znaczenie prawa w życiu społecznym i jego wpływ na sytuację młodzieży, – wyjaśnia termin <i>prawo</i> , – omawia <u>trzy przykłady</u> klasyfikacji prawa ze względu na rodzaj regulowanych spraw, – wymienia i opisuje <u>pięć cech</u> dobrego prawa, a także wyjaśnia, co sprawia, że system prawa jest przejrzysty dla obywateli, – na podstawie materiału źródłowego z podręcznika wyjaśnia, jakie skutki wynikają z wad przyjętego prawa dla obywateli, urzędnika i przedsiębiorcy ®, – wyjaśnia znaczenie pojęć (instytucji prawa): <i>osoba fizyczna, osoba prawna</i> ,	– omawia znaczenie prawa w życiu społecznym i jego wpływ na sytuację młodzieży i młodych dorosłych, – omawia termin <i>prawo</i> i przedstawia <u>cztery przykłady</u> klasyfikacji prawa ze względu na rodzaj regulowanych spraw, – wymienia i opisuje <u>sześć cech</u> dobrego prawa, a także wyjaśnia, co sprawia, że system prawa jest przejrzysty dla obywateli, – na podstawie materiału źródłowego z podręcznika wyjaśnia, jakie skutki wynikają z wad przyjętego prawa dla obywatela, urzędnika i przedsiębiorcy; formułuje opinię na temat tego, która z wad prawa jest najgroźniejsza, i uzasadnia swoje zdanie®,	– analizuje znaczenie prawa w życiu społecznym i ocenia jego wpływ na sytuację młodzieży i młodych dorosłych, – omawia termin <i>prawo</i> i wymienia oraz opisuje <u>pięć przykładów</u> klasyfikacji prawa ze względu na rodzaj regulowanych spraw, – wymienia i analizuje <u>siedem cech</u> dobrego prawa; wyjaśnia, co sprawia, że system prawa jest przejrzysty dla obywateli, – analizuje, jakie skutki wynikają z wad przyjętego prawa dla obywatela, urzędnika i przedsiębiorcy; formułuje opinię na temat tego, która z wad prawa jest najgroźniejsza, i uzasadnia swoje

<p>– na podstawie materiału źródłowego z podręcznika wyjaśnia, jakie skutki wynikają z wad przyjętego prawa dla obywatela i urzędnika ®,</p> <p>– odnosząc się do przykładów z życia społecznego, wyjaśnia znaczenie pojęć (instytucji prawa): <i>osoba fizyczna, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych, małżeństwo, władza rodzicielska</i>,</p> <p>– wymienia <u>po jednym przykładzie</u> działań, które może i których nie może podjąć młody człowiek (osoba fizyczna) przed ukończeniem 18 roku życia, a także <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega władza rodzicielska, wymienia po dwa prawa i obowiązki, dziecka w rodzinie i <u>potrafi zastosować swoją wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– wymienia <u>po dwa przykłady</u> regulacji z zakresu prawa cywilnego i prawa rodzinnego,</p> <p>– przedstawia procedurę zawarcia małżeństwa w świetle polskiego prawa; wymienia warunki zawarcia małżeństwa i potrzebne do tego dokumenty,</p> <p>– wyszukuje informacje (np. w internecie), gdzie można uzyskać nieodpłatną pomoc prawną i skorzystać z nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w jego gminie lub powiecie.</p>	<p>– wyjaśnia w prosty sposób znaczenie pojęć (instytucji prawa): <i>osoba fizyczna, osoba prawna, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych, sprzedaż, władza rodzicielska, małżeństwo</i>,</p> <p>– wymienia <u>po dwa przykłady</u> działań, które może i których nie może podjąć młody człowiek (osoba fizyczna) przed ukończeniem 18 roku życia, a także <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega władza rodzicielska, wymienia po dwa prawa i obowiązki, dziecka w rodzinie i <u>potrafi zastosować swoją wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– przedstawia procedurę zawarcia małżeństwa w świetle polskiego prawa; wymienia warunki zawarcia małżeństwa i potrzebne do tego dokumenty,</p> <p>– wyszukuje informacje (np. w internecie) na temat nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w jego gminie i powiecie; w prosty sposób omawia procedurę uzyskania pomocy prawnej.</p>	<p><i>zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych, sprzedaż, własność, władza rodzicielska, małżeństwo</i> – i właściwie używa ich w swoich wypowiedziach,</p> <p>– rozróżnia rodzaje zdolności prawnej,</p> <p>– wymienia <u>po dwa przykłady</u> działań, które może i których nie może podjąć osoba fizyczna do ukończenia 13 roku życia oraz między 13 a 18 rokiem życia, a także <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega władza rodzicielska i komu ona przysługuje; wymienia i omawia prawa oraz obowiązki dziecka w tym zakresie; <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– przedstawia procedurę zawarcia małżeństwa w świetle polskiego prawa; omawia warunki zawarcia małżeństwa i wymienia potrzebne do tego dokumenty,</p> <p>– wyszukuje informacje (np. w internecie) na temat nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w jego gminie i powiecie; omawia procedurę uzyskania pomocy prawnej i <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie pojęć (instytucji prawa): <i>osoba fizyczna, osoba prawna, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych, sprzedaż, własność, władza rodzicielska, małżeństwo, alimenty</i> – i właściwie używa ich w swoich wypowiedziach,</p> <p>– rozróżnia rodzaje zdolności prawnej i każdy z nich omawia,</p> <p>– wymienia <u>po trzy przykłady</u> działań, które może i których nie może podjąć osoba fizyczna do ukończenia 13 roku życia i między 13 a 18 rokiem życia, a także <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega władza rodzicielska i komu ona przysługuje; wymienia i omawia prawa i obowiązki dziecka w rodzinie – rozpoznaje dotyczące ich zapisy w <i>Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym</i> [k.r.o.] i <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– przedstawia procedurę zawarcia małżeństwa w świetle polskiego prawa; omawia warunki zawarcia małżeństwa i wymienia potrzebne do tego dokumenty; potrafi posługiwać się odpowiednimi przepisami prawa w tym zakresie i wyszukuje informacje na ten temat we właściwych źródłach,</p> <p>– wyszukuje i omawia informacje (np. w internecie) na temat nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w jego gminie i powiecie; analizuje procedurę uzyskania pomocy prawnej i <u>potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce</u>.</p>	<p><u>zdanie przynajmniej dwoma argumentami</u> ®,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie pojęć (instytucji prawa): <i>osoba fizyczna, osoba prawna, zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych, ubezwłasnowolnienie, sprzedaż, własność, władza rodzicielska, małżeństwo, alimenty</i> – i właściwie używa ich w swoich wypowiedziach,</p> <p>– rozróżnia i omawia rodzaje zdolności prawnej i ubezwłasnowolnienia,</p> <p>– wymienia i omawia <u>po trzy przykłady</u> działań, które może i których nie może podjąć osoba fizyczna do ukończenia 13 roku życia i między 13 a 18 rokiem życia; potrafi zastosować odpowiednio przepisy <i>Kodeksu cywilnego</i> podczas rozważania przykładów i <u>stosuje swoją wiedzę z tego zakresu w praktyce</u>,</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega władza rodzicielska i komu ona przysługuje; <u>na podstawie tekstów źródłowych z podręcznika formułuje opinię na temat odpowiedzialności rodzicielskiej, popierając swoje zdanie trafnymi argumentami i odpowiadając na kontrargumenty w dyskusji</u> ®,</p> <p>– omawia prawa i obowiązki dziecka w rodzinie – rozpoznaje i analizuje odpowiednie przepisy w <i>Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym</i> [k.r.o.] i <u>potrafi zastosować swoją wiedzę w praktyce</u>,</p> <p>– przedstawia procedurę zawarcia małżeństwa w świetle polskiego prawa; odróżnia prawo państwowe od prawa kanonicznego (kościelnego)®; omawia warunki zawarcia małżeństwa i wymienia niezbędne do tego dokumenty; rozważając przykłady z tego zakresu, posługuje się odpowiednimi przepisami <i>Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego</i> [k.r.o.], wyszukuje informacje i analizuje kazusy; ocenia sytuację prawną osób między 16 a 18 rokiem życia w kontekście możliwości zawarcia małżeństwa cywilnego,</p>
--	---	--	--	--

				<p>– wyszukuje (np. w internecie) i analizuje informacje, w tym akty prawne, dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w jego gminie, powiecie i województwie; analizuje procedurę uzyskania pomocy prawnej i potrafi zastosować swoją wiedzę w praktyce.</p>
<p>– w prosty sposób wyjaśnia, czym są prawa człowieka i dlaczego są ważne,</p> <p>– identyfikuje <u>co najmniej dwie cechy</u> praw człowieka,</p> <p>– wymienia generacje praw człowieka i podaje <u>po trzy przykłady</u> praw należących do każdej z nich,</p> <p>– w tekście <i>Konstytucji RP</i> identyfikuje <u>dwie przykłady</u> praw i wolności człowieka oraz <u>przyporządkowuje je do</u> odpowiedniej generacji,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (np. z podręcznika) formułuje opinię w kontrowersyjnej sprawie dotyczącej praw człowieka i w prosty sposób uzasadnia swoje zdanie.</p>	<p>– wyjaśnia, czym są prawa człowieka i dlaczego są ważne,</p> <p>– wymienia <u>co najmniej trzy cechy</u> praw człowieka,</p> <p>– wymienia generacje praw człowieka i podaje <u>po cztery przykłady</u> praw należących do każdej z nich,</p> <p>– w tekście <i>Konstytucji RP</i> identyfikuje <u>trzy przykłady</u> praw i wolności człowieka, po czym <u>przyporządkowuje je do</u> odpowiedniej generacji,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (z podręcznika) wyjaśnia, w jaki sposób prawa człowieka wpływają na relacje obywatel–państwo; w uzasadnieniu podaje co najmniej jeden przykład znany z mediów lub z własnego otoczenia społecznego,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (np. z podręcznika) formułuje opinię w kontrowersyjnej sprawie dotyczącej praw człowieka i uzasadnia swoje zdanie.</p>	<p>– wyjaśnia, czym są prawa człowieka i dlaczego są ważne,</p> <p>– wymienia <u>cztery cechy</u> praw człowieka i szczegółowo omawia przynajmniej dwie z nich,</p> <p>– wymienia generacje praw człowieka, w tym <u>dzieli prawa pierwszej generacji na osobiste i polityczne oraz prawa drugiej generacji na ekonomiczne, socjalne i kulturalne</u>; podaje <u>przykłady praw z każdej wymienionej kategorii i generacji</u>,</p> <p>– w tekście <i>Konstytucji RP</i> identyfikuje <u>cztery przykłady</u> praw i wolności człowieka, a także <u>przyporządkowuje je do</u> odpowiedniej generacji,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (z podręcznika) wyjaśnia, w jaki sposób prawa człowieka wpływają na relacje obywatel–państwo; w uzasadnieniu podaje co najmniej jeden przykład znany z mediów lub z własnego otoczenia społecznego,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (np. z podręcznika) analizuje kontrowersyjną sprawę dotyczącą praw człowieka, po czym formułuje na jej temat opinię i uzasadnia swoje zdanie za pomocą przynajmniej <u>jednego argumentu</u>.</p>	<p>– wyjaśnia, czym są prawa człowieka i dlaczego są ważne; <u>uzasadnia swoją opinię za pomocą przynajmniej jednego argumentu</u>,</p> <p>– wymienia <u>cztery cechy</u> praw człowieka, w tym szczegółowo omawia przynajmniej trzy z nich,</p> <p>– wymienia i analizuje generacje praw człowieka, w tym <u>dzieli prawa pierwszej generacji na osobiste i polityczne oraz prawa drugiej generacji na ekonomiczne, socjalne i kulturalne</u>; podaje <u>przykłady praw z każdej wymienionej kategorii i generacji</u>,</p> <p>– w tekście <i>Konstytucji RP</i> identyfikuje <u>sześć przykładów</u> praw i wolności człowieka, po czym <u>przyporządkowuje je do</u> odpowiedniej generacji,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (z podręcznika) ocenia, w jaki sposób prawa człowieka wpływają na relacje obywatel–państwo, i uzasadnia swoje zdanie <u>za pomocą co najmniej dwóch argumentów</u>,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (np. z podręcznika) analizuje kontrowersyjną sprawę dotyczącą praw człowieka, po czym formułuje na jej temat opinię i uzasadnia swoje zdanie za pomocą przynajmniej <u>dwóch argumentów</u>.</p>	<p>– analizuje, czym są prawa człowieka i dlaczego są ważne; <u>uzasadnia swoją opinię za pomocą przynajmniej dwóch argumentów</u>,</p> <p>– wymienia i szczegółowo omawia <u>cztery cechy</u> praw człowieka,</p> <p>– wymienia i analizuje generacje praw człowieka, w tym <u>dzieli prawa pierwszej generacji na osobiste i polityczne oraz prawa drugiej generacji na ekonomiczne, socjalne i kulturalne</u>; podaje <u>przykłady praw z każdej wymienionej kategorii i generacji</u>,</p> <p>– w tekście <i>Konstytucji RP</i> identyfikuje <u>osiem przykładów</u> praw i wolności człowieka, po czym <u>przyporządkowuje je do</u> odpowiedniej generacji;</p> <p>– odróżnia prawa człowieka od wolności,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (z podręcznika) ocenia, w jaki sposób prawa człowieka wpływają na relacje obywatel–państwo i uzasadnia swoje zdanie <u>za pomocą co najmniej trzech argumentów</u>,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (np. z podręcznika) analizuje kontrowersyjną sprawę dotyczącą praw człowieka, po czym formułuje na jej temat opinię i uzasadnia swoje zdanie za pomocą przynajmniej <u>trzech argumentów</u>.</p>
<p>– wymienia <u>trzy przyczyny</u> łamania praw i wolności człowieka oraz omawia jedną z nich,</p>	<p>– wymienia <u>cztery przyczyny</u> łamania praw i wolności człowieka oraz omawia dwie z nich,</p> <p>– rozpoznaje przypadki łamania praw</p>	<p>– wymienia <u>cztery przyczyny</u> łamania praw i wolności człowieka oraz <u>dzieli je na</u> kategorie (polityczne, prawne, kulturowe, ekonomiczne),</p>	<p>– wymienia <u>sześć przyczyn</u> łamania praw i wolności człowieka oraz <u>dzieli je na</u> kategorie (polityczne, prawne, kulturowe, ekonomiczne),</p>	<p>– formułuje opinię na temat przyczyn konkretnych przypadków łamania praw i wolności człowieka oraz uzasadnia swoje zdanie,</p>

<p>– rozpoznaje przypadki łamania praw człowieka i obywatela, w tym przy każdym z nich wskazuje formę naruszenia,</p> <p>– wymienia <u>trzy środki</u> ochrony praw i wolności człowieka oraz dzieli je na środki krajowe i międzynarodowe,</p> <p>– wyszukuje bieżące informacje (np. w internecie) na temat działalności Rzecznika Praw Obywatelskich i wymienia <u>przynajmniej jedną sprawę</u>, którą RPO się zajmuje/zajmował,</p> <p>–na podstawie materiału źródłowego wskazuje konieczne elementy wniosku do Rzecznika Praw Obywatelskich i wie, jak może złożyć taki wniosek,</p> <p>–wyjaśnia w prosty sposób, na czym polega prawo do zaskarżenia, i wie, jak może złożyć odwołanie,</p> <p>– wskazuje funkcje Rzecznika Praw Dziecka i wie, w jaki sposób można się do niego zwrócić z wnioskiem o interwencję,</p> <p>– wymienia okoliczności, w jakich obywatel polski może złożyć skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, i wyszukuje w internecie informacje na ten temat.</p>	<p>człowieka i obywatela, w tym przy każdym z nich wskazuje formę naruszenia i wyjaśnia, dlaczego do niego doszło,</p> <p>– wymienia <u>cztery środki</u> ochrony praw i wolności człowieka oraz dzieli je na środki krajowe i międzynarodowe,</p> <p>– wyszukuje informacje (np. w internecie) na temat działalności Rzecznika Praw Obywatelskich i wymienia <u>przynajmniej dwie sprawy</u>, którymi RPO się zajmuje/zajmował,</p> <p>–na podstawie materiału źródłowego, z pomocą nauczyciela, sporządza wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich w wybranej sprawie i wie, jak może złożyć gotowe pismo,</p> <p>–wyjaśnia, na czym polega prawo do zaskarżenia, i wie, jak może złożyć odwołanie,</p> <p>–wymienia funkcje Rzecznika Praw Dziecka i wie, w jaki sposób można się do niego zwrócić z wnioskiem o interwencję, a także wyszukuje <u>dwa przykłady</u> działań podejmowanych przez RPD;</p> <p>– wymienia okoliczności, w jakich obywatel polski może złożyć skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i wyszukuje w internecie informacje na ten temat.</p>	<p>–omawia <u>co najmniej trzy przypadki</u> łamania praw człowieka i obywatela, w tym każdorazowo wskazuje formę i przyczyny naruszenia oraz <u>ocenia, dlaczego do niego doszło</u>,</p> <p>–wymienia i omawia <u>cztery środki</u> ochrony praw i wolności człowieka oraz dzieli je na środki krajowe i międzynarodowe,</p> <p>– wyszukuje informacje (np. w internecie) na temat działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz wymienia <u>co najmniej trzy sprawy</u>, którymi RPO się zajmuje/zajmował,</p> <p>–na podstawie materiału źródłowego dotyczącego wybranej sprawy sporządza poprawnie wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich i wie, jak może złożyć gotowe pismo,</p> <p>–wyjaśnia, na czym polega prawo do zaskarżenia, i wie, jak może złożyć odwołanie, a także określa specyfikę wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy,</p> <p>– wymienia funkcje Rzecznika Praw Dziecka; <u>wie, w jaki sposób można się do niego zwrócić z wnioskiem o interwencję</u>; omawia dwa przykłady problemów, którymi zajmuje się RPD,</p> <p>–przedstawia instrument ochrony wolności i praw, jakim jest skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, i wyjaśnia, kiedy i jak obywatel polski może złożyć taką skargę,</p> <p>– wyszukuje w internecie informacje na temat skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, która została uznana za zasadną, i przygotowuje krótką informację na jej temat.</p>	<p>–analizuje <u>co najmniej cztery przypadki</u> łamania praw człowieka i obywatela; w tym każdorazowo wskazuje formę i przyczyny naruszenia oraz <u>ocenia, dlaczego do niego doszło</u>,</p> <p>–wymienia i omawia <u>pięć środków</u> ochrony praw i wolności człowieka oraz dzieli je na środki krajowe i międzynarodowe,</p> <p>– wyszukuje bieżące informacje (np. w internecie) na temat działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz wymienia i omawia <u>co najmniej trzy sprawy</u>, którymi RPO się zajmuje/zajmował,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego dotyczącego wybranej sprawy sporządza poprawnie (pod względem formalnym i merytorycznym) wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich i wie, jak może złożyć gotowe pismo,</p> <p>–wyjaśnia, na czym polega prawo do zaskarżenia, i omawia procedurę złożenia odwołania, a także porównuje odwołanie i wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy,</p> <p>– wymienia funkcje Rzecznika Praw Dziecka i wie, w jaki sposób można się do niego zwrócić z wnioskiem o interwencję oraz jakie działania może on podjąć; omawia dwa przykłady problemów, którymi zajmuje się RPD,</p> <p>–przedstawia instrument ochrony wolności i praw, jakim jest skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, wyjaśnia, kiedy i jak obywatel polski może złożyć taką skargę,</p> <p>– wyszukuje w internecie informacje na temat wybranej skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, która została uznana za zasadną, i dokonuje analizy tej sprawy.</p>	<p>– wymienia i analizuje <u>osiem przyczyn</u> łamania praw i wolności człowieka oraz dzieli je na kategorie (polityczne, prawne, kulturowe, ekonomiczne),</p> <p>–analizuje <u>co najmniej cztery współczesne przypadki</u> łamania praw człowieka i obywatela w państwach niedemokratycznych i demokratycznych, w tym przedstawia <u>przyczyny i formy tych naruszeń</u>,</p> <p>–wymienia i omawia <u>sześć środków</u> ochrony praw i wolności człowieka oraz dzieli je na środki krajowe i międzynarodowe,</p> <p>–wyszukuje bieżące informacje (np. w internecie) na temat działalności Rzecznika Praw Obywatelskich, a także omawia <u>co najmniej cztery sprawy</u>, którymi RPO się zajmuje/zajmował,</p> <p>–na podstawie materiału źródłowego dotyczącego wybranej sprawy sporządza poprawnie (pod względem formalnym i merytorycznym) wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich, a także zna procedurę złożenia wniosku i ocenia skuteczność tego instrumentu ochrony praw jednostki,</p> <p>–wyjaśnia, na czym polega prawo do zaskarżenia, i omawia procedurę złożenia odwołania, a także porównuje odwołanie i wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy; na podstawie materiału źródłowego (wzoru pisma) wskazuje <u>niezbędne elementy odwołania</u>,</p> <p>– analizuje funkcje i możliwości działania Rzecznika Praw Dziecka, w tym jego uprawnienia oraz przykłady problemów rozwiązywanych przez RPD,</p> <p>–analizuje instrument ochrony praw i wolności, jakim jest skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym ocenia skuteczność tego środka; wymienia oraz omawia okoliczności, w których obywatel Polski może złożyć tego typu skargę,</p>
---	---	--	---	---

				<p>– wyszukuje w internecie informacje na temat co najmniej dwóch skarg do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, które zostały uznane za zasadne, i przygotowuje analizę wybranych spraw,</p> <p>–na podstawie materiału źródłowego (wzór pisma) sporządza skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w wybranej sprawie i ocenia skuteczność tego środka ochrony praw i wolności ®.</p>
<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dane osobowe</i> i <i>dane wrażliwe</i>, a także wymienia <u>po dwa przykłady</u> danych każdego rodzaju,</p> <p>–wskazuje informacje, na podstawie których można kogoś zidentyfikować, np. w internecie, i rozpoznaje, przypadki, w których podał dane wrażliwe na stronie internetowej lub w aplikacji – rozważa zagrożenia z tym związane,</p> <p>– wie, co to jest RODO, i wymienia <u>po dwie zasady bezpieczeństwa</u> przechowywania danych i udostępniania danych (np. w internecie) – wskazane reguły <u>stosuje w praktyce</u>,</p> <p>– wymienia <u>dwa najczęstsze oszustwa internetowe</u> związane z ochroną danych osobowych i wyjaśnia, jak się przed nimi bronić,</p> <p>– wymienia <u>trzy przykłady</u> dóbr osobistych i identyfikuje przypadki ich naruszenia,</p> <p>– wymienia <u>dwa sposoby</u> postępowania w sytuacjach, w których dochodzi do naruszenia dóbr osobistych,</p> <p>– z pomocą nauczyciela przygotowuje zgłoszenie dotyczące naruszenia dóbr</p>	<p>–wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dane osobowe</i> i <i>dane wrażliwe</i>, a także wymienia <u>po trzy przykłady</u> danych każdego rodzaju,</p> <p>–wskazuje informacje, na podstawie których można kogoś zidentyfikować, np. w internecie, i rozpoznaje, przypadki, w których podał dane wrażliwe na stronie internetowej lub w aplikacji – rozważa zagrożenia z tym związane i wymienia sposoby zminimalizowania tych zagrożeń,</p> <p>– wie, co to jest RODO, i wymienia <u>po trzy zasady bezpieczeństwa</u> przechowywania danych i udostępniania danych (np. w internecie) – wskazane reguły <u>stosuje w praktyce</u>,</p> <p>– wymienia <u>trzy najczęstsze oszustwa internetowe</u> związane z ochroną danych osobowych i wyjaśnia, jak się przed nimi bronić,</p> <p>–definiuje termin <i>dobra osobiste</i>, wymienia <u>cztery przykłady</u> takich dóbr oraz identyfikuje przypadki ich naruszenia,</p> <p>– wymienia <u>trzy sposoby</u> postępowania w sytuacjach, w których dochodzi do naruszenia dóbr osobistych,</p> <p>– przygotowuje zgłoszenie dotyczące naruszenia dóbr osobistych w wybranym przypadku i wie, co zrobić z przygotowanym pismem.</p>	<p>–wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dane osobowe</i> i <i>dane wrażliwe</i>, a także wymienia <u>po cztery przykłady</u> danych każdego rodzaju,</p> <p>– wyjaśnia, jakie informacje pozwoliłyby go zidentyfikować,</p> <p>–wskazuje informacje, na podstawie których można kogoś zidentyfikować, np. w internecie, i rozpoznaje, przypadki, w których podał dane wrażliwe na stronie internetowej lub w aplikacji – rozważa zagrożenia z tym związane oraz wymienia i stosuje w praktyce sposoby zminimalizowania tych zagrożeń,</p> <p>– wie, co to jest RODO, i wymienia <u>po cztery zasady bezpieczeństwa</u> przechowywania danych i udostępniania danych (np. w internecie) – wskazane reguły <u>stosuje w praktyce</u>,</p> <p>– omawia <u>trzy najczęstsze oszustwa internetowe</u> związane z ochroną danych osobowych i wyjaśnia, jak się przed nimi bronić,</p> <p>–definiuje termin <i>dobra osobiste</i>, wymienia <u>pięć przykładów</u> takich dóbr i wyjaśnia, na czym polegają przypadki ich naruszeń,</p> <p>– omawia <u>trzy sposoby</u> postępowania w sytuacjach, w których dochodzi do naruszenia dóbr osobistych,</p> <p>– przygotowuje zgłoszenie dotyczące naruszenia dóbr osobistych w wybranym przypadku i wie, co zrobić z przygotowanym pismem.</p>	<p>–definiuje terminy: <i>dane osobowe</i> i <i>dane wrażliwe</i>, a także wymienia <u>po pięć przykładów</u> danych każdego rodzaju,</p> <p>– wyjaśnia, jakie informacje pozwoliłyby go zidentyfikować,</p> <p>–wymienia informacje, na podstawie których można kogoś zidentyfikować, np. w internecie, i analizuje, przypadki, w których podał dane wrażliwe na stronie internetowej lub w aplikacji – rozważa zagrożenia z tym związane oraz wymienia i stosuje w praktyce sposoby minimalizowania tych zagrożeń,</p> <p>– wie, co to jest RODO, i wymienia <u>po pięć zasad bezpieczeństwa</u> przechowywania danych i udostępniania danych (np. w internecie) – wskazane reguły <u>stosuje w praktyce</u>,</p> <p>– omawia <u>cztery najczęstsze oszustwa internetowe</u> związane z ochroną danych osobowych i wyjaśnia, jak się przed nimi bronić,</p> <p>–<u>wyjaśnia, czym są dobra osobiste</u>, wymienia <u>sześć przykładów</u> takich dóbr i wyjaśnia, na czym polegają przypadki ich naruszeń,</p> <p>–przedstawia <u>cztery sposoby</u> postępowania w sytuacjach, w których dochodzi do naruszenia dóbr osobistych, i ocenia skuteczność każdego z nich,</p> <p>– przygotowuje zgłoszenie dotyczące naruszenia dóbr osobistych w wybranym przypadku i wie, co zrobić z przygotowanym pismem.</p>	<p>–wyjaśnia, czym są dane osobowe i dane wrażliwe i jakie mają znaczenie dla jednostki, oraz podaje <u>po sześć przykładów</u> danych każdego rodzaju,</p> <p>– wyjaśnia, jakie informacje pozwoliłyby go zidentyfikować,</p> <p>–wymienia informacje, na podstawie których można kogoś zidentyfikować, np. w internecie, i analizuje, przypadki, w których podał dane wrażliwe na stronie internetowej lub w aplikacji – rozważa zagrożenia z tym związane oraz wymienia i stosuje w praktyce sposoby minimalizowania tych zagrożeń,</p> <p>– wie, co to jest RODO, a także przedstawia i omawia <u>po pięć zasad bezpieczeństwa</u> przechowywania danych i udostępniania danych (np. w internecie) – wskazane reguły <u>stosuje w praktyce</u>,</p> <p>– analizuje mechanizm <u>czterech najczęstszych oszustw internetowych</u> związanych z ochroną danych osobowych i wyjaśnia, jak się przed nimi bronić przed tymi zagrożeniami – <u>dzieli się wiedzą na ten temat z innymi uczniami, np. na forum klasy</u>,</p> <p>–<u>wyjaśnia, czym są dobra osobiste</u>, podaje <u>osiem przykładów</u> takich dóbr i wyjaśnia, na czym polegają przypadki ich naruszeń,</p> <p>–przedstawia <u>cztery sposoby</u> postępowania w sytuacjach, w których dochodzi do naruszenia dóbr osobistych, i ocenia skuteczność</p>

<p>osobistych w wybranym przypadku.</p>				<p>każdego z nich,</p> <p>– przygotowuje zgłoszenie dotyczące naruszenia dóbr osobistych w wybranym przypadku i wie, co zrobić z przygotowanym pismem.</p>
<p>– identyfikuje różne formy zatrudnienia i odróżnia zatrudnienie na umowę o pracę od innych form,</p> <p>– wymienia cele i <u>po dwie cechy</u> charakterystyczne umowy zlecenia i umowy o dzieło,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika) wymienia rodzaje umów o pracę i <u>co najmniej cztery ich najważniejsze elementy</u>,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) odróżnia prawa od obowiązków pracownika oraz identyfikuje <u>po dwa przykłady</u> tych praw i obowiązków,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika; przykładowych umów) identyfikuje <u>po jednym przykładzie</u> praw i obowiązków osób związanych umową zlecenia, umową o dzieło (umowami cywilnoprawnymi) oraz umowami wolontariatu, stażu i praktyki,</p> <p>– rozumie termin <i>mobbing</i> i na podstawie <i>Kodeksu pracy</i> podaje uprawnienia, jakie przysługują pracownikowi, który doświadczył mobbingu w miejscu pracy ®,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) wskazuje <u>po trzy przykłady</u> praw i obowiązków pracodawcy®,</p>	<p>– wymienia różne formy zatrudnienia i odróżnia zatrudnienie na umowę o pracę od innych form,</p> <p>– wymienia cele i <u>po trzy cechy</u> charakterystyczne umowy zlecenia i umowy o dzieło,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika) wymienia rodzaje umów o pracę i <u>co najmniej pięć ich najważniejszych elementów</u>,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) odróżnia prawa od obowiązków pracownika oraz identyfikuje <u>po trzy przykłady</u> tych praw i obowiązków,</p> <p>– wymienia swoje prawa dotyczące rozwiązania umowy o pracę,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika, aktów prawnych czy przykładowych umów) identyfikuje <u>po dwa przykłady</u> praw i obowiązków osób związanych umową zlecenia, umową o dzieło (umowami cywilnoprawnymi) oraz umowami dotyczącymi wolontariatu, stażu i praktyki,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>mobbing</i> i na podstawie <i>Kodeksu pracy</i> podaje uprawnienia, jakie przysługują pracownikowi, który doświadczył mobbingu w miejscu pracy ®,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) wskazuje <u>po cztery przykłady</u> praw i obowiązków pracodawcy ®,</p> <p>– wymienia <u>co najmniej trzy sposoby</u> rozwiązania umowy o pracę® i wyszukuje informacje (np. w podręczniku lub internecie) dotyczące praw pracownika w zakresie wypowiedzenia,</p> <p>– wymienia <u>o najmniej trzy sposoby</u></p>	<p>– wymienia różne formy zatrudnienia i porównuje umowę o pracę z umową o dzieło i umową zlecenia,</p> <p>– wymienia cele i omawia <u>po trzy cechy</u> charakterystyczne umowy zlecenia i umowy o dzieło, a także podaje przykłady umów każdego rodzaju,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika) wymienia rodzaje umów o pracę i omawia <u>sześć ich najważniejszych elementów</u>,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) odróżnia prawa od obowiązków pracownika oraz omawia <u>po cztery przykłady</u> tych praw i obowiązków,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika, aktów prawnych, przykładowych umów) wymienia <u>po trzy przykłady</u> praw i obowiązków osób związanych umową zlecenia, umową o dzieło (umowami cywilnoprawnymi) oraz umowami dotyczącymi wolontariatu, stażu i praktyki,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>mobbing</i> i na podstawie <i>Kodeksu pracy</i> podaje uprawnienia, jakie przysługują pracownikowi, który doświadczył mobbingu w miejscu pracy, oraz obowiązki pracodawcy w tym zakresie ®,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) krótko omawia <u>po pięć przykładów</u> praw i obowiązków pracodawcy,</p> <p>– wymienia <u>co najmniej cztery sposoby</u> rozwiązania umowy o pracę® i wyszukuje informacje (np. w podręczniku lub internecie) dotyczące praw pracownika w zakresie wypowiedzenia,</p> <p>– omawia <u>co najmniej trzy sposoby</u> obrony praw pracowniczych, w tym rolę związków</p>	<p>– wyjaśnia, po co nam praca, i omawia różne formy zatrudnienia, w tym porównuje umowę o pracę z umową o dzieło, umową zlecenia i umową dotyczącą wolontariatu,</p> <p>– omawia cele i wskazuje <u>po trzy cechy</u> charakterystyczne umowy zlecenia i umowy o dzieło, a także podaje przykłady umów każdego rodzaju,</p> <p>– omawia rodzaje umów o pracę i <u>analizuje sześć ich najważniejszych elementów</u>,</p> <p>– odnosząc się do opisu przypadku, wypełnia poprawnie formularz jednej z omawianych na zajęciach umów, np. umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) odróżnia prawa od obowiązków pracownika oraz omawia <u>po pięć przykładów</u> tych praw i obowiązków,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika, aktów prawnych, przykładowych umów) omawia <u>po trzy przykłady</u> praw i obowiązków osób związanych umową zlecenia, umową o dzieło (umowami cywilnoprawnymi) oraz umowami dotyczącymi wolontariatu, stażu i praktyki,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>mobbing</i> i na podstawie <i>Kodeksu pracy</i> omawia uprawnienia, jakie przysługują pracownikowi, który doświadczył mobbingu w miejscu pracy, oraz obowiązki pracodawcy w tym zakresie ®,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) omawia <u>po sześć przykładów</u> ® praw i obowiązków pracodawcy,</p> <p>– wymienia <u>pięć sposobów</u> rozwiązania umowy o pracę i na podstawie materiałów źródłowych (np. w podręczniku lub</p>	<p>– wyjaśnia, po co nam praca, i omawia różne formy zatrudnienia, w tym porównuje umowę o pracę z umową o dzieło, umową zlecenia i umową dotyczącą wolontariatu, stażu lub praktyki,</p> <p>– analizuje cele i wskazuje <u>po trzy cechy</u> charakterystyczne umowy zlecenia i umowy o dzieło, a także podaje przykłady umów każdego rodzaju,</p> <p>– porównuje rodzaje umów o pracę i <u>analizuje sześć ich najważniejszych elementów</u>,</p> <p>– odnosząc się do opisu przypadku, wypełnia poprawnie formularz dwóch z omawianych na zajęciach umów, np. umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) odróżnia prawa od obowiązków pracownika oraz omawia <u>po sześć przykładów</u> tych praw i obowiązków,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika, aktów prawnych, przykładowych umów) <u>analizuje po trzy przykłady</u> praw i obowiązków osób związanych umową zlecenia, umową o dzieło (umowami cywilnoprawnymi) oraz umowami dotyczącymi wolontariatu, stażu i praktyki,</p> <p>– wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>mobbing</i> i na podstawie <i>Kodeksu pracy</i> analizuje uprawnienia, jakie przysługują pracownikowi, który doświadczył mobbingu w miejscu pracy, oraz obowiązki pracodawcy w tym zakresie ®,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. tekstów z podręcznika lub <i>Kodeksu pracy</i>) <u>analizuje po sześć przykładów</u></p>

<p>– wyszukuje informacje (np. w podręczniku lub internecie) dotyczące <u>co najmniej dwóch sposobów</u> rozwiązania umowy o pracę®, a także wskazuje prawa pracownika dotyczące okresów wypowiedzenia,</p> <p>– wymienia <u>co najmniej dwa sposoby</u> obrony praw pracowniczych oraz identyfikuje rolę związków zawodowych w tym zakresie,</p> <p>– wyjaśnia, czym są staż i praktyka i jaka jest ich rola w procesie nabywania umiejętności zawodowych.</p>	<p>obrony praw pracowniczych oraz omawia rolę związków zawodowych w tym zakresie,</p> <p>– wyjaśnia, czym są staż i praktyka i jaka jest ich rola w procesie nabywania umiejętności zawodowych, oraz wymienia <u>po jednej korzyści</u> wynikającej z tych form.</p>	<p>zawodowych w tym zakresie,</p> <p>–odróżnia staż od praktyki i przedstawia ich rolę w procesie nabywania umiejętności zawodowych oraz wymienia <u>po trzy warunki</u> odbywania stażu i praktyki oraz <u>po dwie korzyści</u> wynikające z tych form.</p>	<p>internecie) analizuje informacje dotyczące <u>praw pracownika w zakresie wypowiedzenia</u>,</p> <p>– omawia <u>co najmniej trzy sposoby</u> obrony praw pracowniczych, w tym rolę związków zawodowych w tym zakresie,</p> <p>–odróżnia staż od praktyki i przedstawia ich rolę w procesie nabywania umiejętności zawodowych oraz wymienia <u>po cztery warunki</u> odbywania stażu i praktyki oraz <u>po trzy korzyści</u> wynikające z tych form.</p>	<p>obowiązków i praw pracodawcy,</p> <p>– omawia <u>pięć sposobów</u> rozwiązania umowy o pracę® i na podstawie materiałów źródłowych (np. w podręczniku lub internecie) <u>analizuje informacje dotyczące praw pracownika w zakresie wypowiedzenia</u>,</p> <p>–<u>analizuje co najmniej cztery sposoby</u> obrony przed łamaniem praw pracowniczych, w tym rolę i zadania związków zawodowych w tym zakresie,</p> <p>–porównuje staż i praktyki, w tym ich znaczenie w procesie nabywania umiejętności zawodowych, oraz wymienia <u>po pięć warunków</u> odbywania stażu i praktyki oraz <u>po trzy korzyści</u> wynikające z tych form.</p>
---	--	--	---	--

ROZDZIAŁ VI. Organy władzy w RP

ocena dopuszczający	ocena dostateczny	ocena dobry	ocena bardzo dobry	ocena celujący
UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:	UCZEŃ:
<p>–rozumie strukturę władzy ustawodawczej w Polsce i wyjaśnia, na czym polega dwuizbowość,</p> <p>–w <i>Konstytucji RP</i> wyszukuje <u>po trzy przykłady kompetencji</u> Sejmu i Senatu oraz określa, jakie funkcje pozwalają one realizować (ustawodawczą, kontrolną czy kreacyjną),</p> <p>–rozumie, na czym polega prawo obywateli do informacji publicznej, oraz wymienia <u>jeden przykład</u> wykorzystania tego prawa w odniesieniu do władzy ustawodawczej,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (strony Sejmu), wyszukuje informacje na temat bieżącej działalności Sejmu i aktywności politycznej wybranego posła – podaje <u>po jednym przykładzie</u> działalności sejmowej i aktywności poselskiej.</p>	<p>– wymienia organy, które tworzą w Polsce władzę ustawodawczą, i wyjaśnia, na czym polega dwuizbowość,</p> <p>–w <i>Konstytucji RP</i> wyszukuje <u>po cztery przykłady kompetencji</u> Sejmu i Senatu oraz określa, jakie funkcje pozwalają one realizować (ustawodawczą, kontrolną czy kreacyjną),</p> <p>–rozumie, na czym polega prawo obywateli do informacji publicznej, oraz wymienia <u>dwa przykłady</u> wykorzystania tego prawa w odniesieniu do władzy ustawodawczej – potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (strony Sejmu), wyszukuje informacje na temat bieżącej działalności Sejmu i aktywności politycznej (pracy) wybranego posła – podaje <u>po dwa przykłady</u> działalności sejmowej i aktywności poselskiej.</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega dwuizbowość, i opisuje strukturę władzy ustawodawczej w Polsce,</p> <p>–w <i>Konstytucji RP</i> wyszukuje <u>po cztery przykłady kompetencji</u> Sejmu i Senatu oraz określa, jakie funkcje pozwalają one realizować (ustawodawczą, kontrolną czy kreacyjną), a także omawia <u>po dwa wybrane uprawnienia</u>,</p> <p>–<u>na dwóch przykładach</u> analizuje organizację pracy Sejmu i Senatu®,</p> <p>–wyjaśnia, na czym polega prawo obywateli do informacji publicznej, oraz wymienia <u>trzy przykłady</u> wykorzystania tego prawa w odniesieniu do władzy ustawodawczej – potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (strony Sejmu), wyszukuje informacje na temat porządku dziennego posiedzenia Sejmu i wskazuje przykłady omawianych spraw i przeprowadzonych głosowań (w tym przedstawia ich wyniki),</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (strony</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega dwuizbowość, i analizuje strukturę władzy ustawodawczej w Polsce, a także wskazuje argumenty za funkcjonowaniem wyższej izby parlamentu,</p> <p>–w <i>Konstytucji RP</i> wyszukuje <u>po pięć przykładów kompetencji</u> Sejmu i Senatu oraz określa, jakie funkcje pozwalają one realizować (ustawodawczą, kontrolną czy kreacyjną), a także omawia <u>po trzy wybrane uprawnienia</u>,</p> <p>–<u>na dwóch przykładach</u> analizuje organizację pracy Sejmu i Senatu oraz posłów i senatorów, wykorzystując materiały internetowe®,</p> <p>– odróżnia Sejm i Senat od Zgromadzenia Narodowego, podaje różnice między tymi organami®,</p> <p>–wyjaśnia, na czym polega prawo obywateli do informacji publicznej, oraz wymienia <u>cztery przykłady</u> wykorzystania tego prawa w odniesieniu do władzy ustawodawczej – potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce,</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega dwuizbowość, i analizuje strukturę władzy ustawodawczej w Polsce, a także wskazuje argumenty za funkcjonowaniem wyższej izby parlamentu i przeciw niemu,</p> <p>–w <i>Konstytucji RP</i> wyszukuje <u>po sześć przykładów kompetencji</u> Sejmu i Senatu oraz określa, jakie funkcje pozwalają one realizować (ustawodawczą, kontrolną czy kreacyjną), a także omawia <u>po cztery wybrane uprawnienia</u>,</p> <p>–odróżnia Sejm i Senat od Zgromadzenia Narodowego; analizuje <u>dwie kompetencje</u> Zgromadzenia Narodowego®,</p> <p>–<u>na przykładach</u> porównuje strukturę, organizację pracy Sejmu i Senatu oraz analizuje organizację pracy posłów i posłanek; wykorzystuje materiały internetowe®,</p> <p>–wyjaśnia, na czym polega prawo obywateli do informacji publicznej,</p>

		Sejmu i Senatu), wyszukuje i analizuje informacje na temat aktywności politycznej wybranego posła –podaje <u>po trzy przykłady</u> działalności sejmowej i aktywności poselskiej.	<p>– wykorzystując źródła internetowe (strony Sejmu), wyszukuje informacje na temat porządku dziennego posiedzenia Sejmu i omawia poruszone w jego trakcie sprawy oraz przeprowadzone głosowania i ich wyniki,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (strony Sejmu i Senatu), wyszukuje i analizuje informacje na temat aktywności politycznej wybranego posła; <u>podaje cztery przykłady</u> działalności sejmowej i aktywności poselskiej.</p>	<p>oraz wymienia <u>pięć przykładów</u> wykorzystania tego prawa w odniesieniu do władzy ustawodawczej – potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (strony Sejmu), wyszukuje informacje na temat porządku dziennego posiedzenia Sejmu i analizuje poruszone w jego trakcie sprawy oraz przeprowadzone głosowania i ich wyniki,</p> <p>– wykorzystując źródła internetowe (strony Sejmu i Senatu), wyszukuje i porównuje informacje na temat aktywności politycznej grupy posłów ze swojego okręgu wyborczego; ocenia, czy ich praca jest zgodna z oczekiwaniami wyborców (ucznia),</p> <p>–wykorzystując stronę internetową Sejmu, analizuje prace wybranej komisji bieżącej kadencji –uwzględnia skład osobowy komisji, omawiane przez nią sprawy i ich znaczenie w kontekście sytuacji uczniów jako obywateli®.</p>
<p>– korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, na przykładzie prac nad uchwaloną ustawą śledzi przebieg procesu ustawodawczego i wymienia <u>cztery jego elementy/etapy</u>,</p> <p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, wyszukuje informacje na temat ustawy uchwalonej w obecnej kadencji Sejmu lub w kadencji poprzedniej – wskazuje, kto był jej pomysłodawcą, jak długo trwał proces legislacyjny od wpłynięcia projektu do ogłoszenia ustawy w <i>Dzienniku Ustaw RP</i>,</p> <p>– wyszukuje <u>przykład</u> „projektu obywatelskiego” ustawy i wymienia inną formę zaangażowania obywatela w proces stanowienia prawa.</p>	<p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, na przykładzie prac nad uchwaloną ustawą śledzi przebieg procesu ustawodawczego i wymienia <u>pięć jego elementów/etapów</u>,</p> <p>– korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, wyszukuje informacje na temat ustawy uchwalonej w obecnej kadencji Sejmu lub w kadencji poprzedniej – wskazuje, kto był jej pomysłodawcą, jak długo trwał proces legislacyjny od wpłynięcia projektu do ogłoszenia ustawy w <i>Dzienniku Ustaw RP</i>,</p> <p>– wyszukuje <u>dwa przykłady</u> projektów ustaw, które są „projektami obywatelskimi”, i wymienia <u>dwie inne formy</u> zaangażowania obywatela w proces stanowienia prawa,</p>	<p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, na przykładzie prac nad uchwaloną ustawą śledzi przebieg procesu ustawodawczego i wymienia <u>wszystkie jego elementy/etapy</u>,</p> <p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, wyszukuje informacje na temat ustawy uchwalonej w obecnej kadencji Sejmu lub w kadencji poprzedniej – wskazuje, kto był jej pomysłodawcą, jak długo trwał proces legislacyjny od wpłynięcia projektu do ogłoszenia ustawy w <i>Dzienniku Ustaw RP</i>, kto i kiedy zgłosił poprawki i czy zostały one przyjęte,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika) wskazuje, w jaki sposób obywatele mogą złożyć projekt ustawy, oraz wyszukuje <u>dwa przykłady</u> „obywatelskich projektów” ustaw,</p>	<p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, na przykładzie prac nad uchwaloną ustawą śledzi przebieg procesu ustawodawczego i omawia <u>wszystkie jego elementy/etapy</u>,</p> <p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, wyszukuje informacje na temat ustawy uchwalonej w obecnej kadencji Sejmu lub w kadencji poprzedniej – wskazuje, kto był jej pomysłodawcą, jak długo trwał proces legislacyjny od wpłynięcia projektu do ogłoszenia ustawy w <i>Dzienniku Ustaw RP</i>, kto i kiedy zgłosił poprawki i czy zostały one przyjęte; ponadto ocenia przebieg procesu legislacyjnego w tym konkretnym przypadku,</p> <p>–na podstawie materiałów źródłowych (np. z podręcznika) omawia, w jaki sposób</p>	<p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, na przykładzie prac nad uchwaloną ustawą analizuje przebieg procesu ustawodawczego i tworzy schemat przedstawiający ścieżkę legislacyjną, uwzględniając <u>wszystkie jej elementy/etapy</u>,</p> <p>–korzystając z oficjalnej strony internetowej Sejmu, wyszukuje informacje na temat ustawy uchwalonej w obecnej kadencji Sejmu lub w kadencji poprzedniej – wskazuje, kto był jej pomysłodawcą, jak długo trwał proces legislacyjny od wpłynięcia projektu do ogłoszenia ustawy w <i>Dzienniku Ustaw RP</i>, kto i kiedy zgłosił poprawki i czy zostały one przyjęte, jakie było stanowisko Rady Ministrów wobec ustawy, a jakie– stanowisko Prezydenta RP; ponadto</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje terminy: <i>konsultacje projektów ustaw</i> oraz <i>referendum</i>; wskazuje ich wady i zalety (<u>po jednej</u>). 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegają: konsultacje projektów ustaw, referendum, obywatelska presja; wskazuje ich wady i zalety (<u>po jednej</u>). 	<p>obywatele mogą złożyć projekt ustawy, i wskazuje, które elementy procedury obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej sprawiają, że jest ona trudna do realizacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> –wyszukuje dwa <u>przykłady</u> „obywatelskich projektów” ustaw, –wyjaśnia, na czym polegają: konsultacje projektów ustaw, referendum, presja obywatelska na ustawodawcę, protesty i demonstracje– wskazuje po jednej wadzie i zalecie tych form uczestnictwa obywateli w procesie legislacyjnym. 	<p>ocenia przebieg procesu legislacyjnego w tym konkretnym przypadku,</p> <ul style="list-style-type: none"> –przedstawia, w jaki sposób obywatele mogą złożyć projekt ustawy – wskazuje, które elementy obywatelskiej procedury inicjatywy ustawodawczej sprawiają, że jest ona trudna do realizacji, i uzasadnia swój wybór, – wyszukuje i omawia <u>trzy przykłady</u> „obywatelskich projektów” ustaw, a także omawia <u>trzy inne formy</u> zaangażowania obywateli w proces stanowienia prawa –w miarę możliwości stosuje swoją wiedzę w praktyce, – rozważa, z jakich powodów wiele projektów ustaw trafia do tzw. zamrażarki sejmowej, i uzasadnia swoje zdanie na ten temat, –wyjaśnia, na czym polegają: konsultacje projektów ustaw, referendum, presja obywatelska na ustawodawcę, protesty i demonstracje – wskazuje po dwie wady i zalety tych form uczestnictwa obywateli w procesie legislacyjnym.
<ul style="list-style-type: none"> –z pomocą nauczyciela określa cel symulacji, – wybiera organ, którego prace będzie odtwarzał – odgrywa przypisaną rolę lub w inny sposób bierze udział w symulacji. 	<ul style="list-style-type: none"> – w prosty sposób określa cel symulacji, – wybiera organ .którego prace będzie odtwarzał, i przedmiot symulacji, – bierze udział w planowaniu symulacji, – prowadzi portfolio dokumentujące działanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – określa cel symulacji, – wybiera organ, którego prace będzie odtwarzał, i przedmiot symulacji, po czym uzasadnia wybór, – planuje symulację i przygotowuje się merytorycznie do udziału w tym przedsięwzięciu: zapoznaje się z działalnością i zasadami funkcjonowania danego organu, – prowadzi portfolio dokumentujące działanie, – dokonuje samooceny. 	<ul style="list-style-type: none"> – określa cel symulacji i go uzasadnia, –wybiera organ, którego prace będzie odtwarzał, i przedmiot symulacji, po czym uzasadnia wybór – planuje symulację i przygotowuje się merytorycznie do udziału w tym przedsięwzięciu: zapoznaje się z działalnością i zasadami funkcjonowania danego organu oraz zbiera informacje na temat przedmiotu, którego dotyczy będzie symulowany proces legislacyjny, – odgrywa przypisane role, – realizuje plan symulacji, – dokonuje ewaluacji i samooceny, – prowadzi portfolio dokumentujące działanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – określa cele symulacji i je uzasadnia, –wybiera organ, którego prace będzie odtwarzał, i przedmiot symulacji, po czym uzasadnia wybór, – planuje symulację i przygotowuje się merytorycznie do udziału w tym przedsięwzięciu: zapoznaje się z działalnością i zasadami funkcjonowania danego organu oraz zbiera informacje na temat przedmiotu, którego dotyczy będzie symulowany proces legislacyjny, – przygotowuje scenariusz symulacji, – odgrywa przypisane role, – realizuje plan symulacji, – dokonuje ewaluacji i samooceny, – prowadzi portfolio dokumentujące

				działanie.
<p>– identyfikuje <u>cztery prerogatywy</u> Prezydenta RP i przyporządkowuje je do odpowiednich kategorii (dotyczących władzy ustawodawczej, wykonawczej czy sądowniczej albo funkcji kreacyjnej lub funkcji głowy państwa),</p> <p>– wymienia warunki, jakie należy spełnić, aby zostać Prezydentem RP (bierne prawo wyborcze) ®,</p> <p>– wyszukuje na oficjalnej stronie Prezydenta RP bieżące informacje na temat: wet prezydenckich, wizyt zagranicznych, działań Biura Bezpieczeństwa Narodowego – <u>podaje po jednym przykładzie każdej z wymienionych aktywności głowy państwa</u>,</p> <p>–formułuje opinię na temat prawa łaski i w prosty sposób ją uzasadnia.</p>	<p>– identyfikuje <u>sześć prerogatyw</u> Prezydenta RP i przyporządkowuje je do odpowiednich kategorii (dotyczących władzy ustawodawczej, wykonawczej czy sądowniczej albo funkcji kreacyjnej lub funkcji głowy państwa),</p> <p>– omawia warunki, jakie należy spełnić, aby zostać Prezydentem RP (bierne prawo wyborcze) ®,</p> <p>– wyszukuje na oficjalnej stronie Prezydenta RP bieżące informacje na temat: wet prezydenckich, wizyt zagranicznych, działań Biura Bezpieczeństwa Narodowego –<u>podaje po dwa przykłady każdej z wymienionych aktywności głowy państwa</u>,</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę odgrywa Prezydent RP w zakresie bezpieczeństwa państwa, i wyszukuje informacje na temat posiedzeń Biura Bezpieczeństwa Narodowego (jakie wydarzenie poskutkowało zwołaniem posiedzenia Biura Bezpieczeństwa Narodowego i kto uczestniczył w obradach),</p> <p>– formułuje opinię na temat prawa łaski i ją uzasadnia <u>dwoma argumentami</u>.</p>	<p>– wymienia <u>osiem prerogatyw</u> Prezydenta RP i przyporządkowuje je do odpowiednich kategorii (dotyczących władzy ustawodawczej, wykonawczej czy sądowniczej albo funkcji kreacyjnej lub funkcji głowy państwa),</p> <p>– omawia warunki, jakie należy spełnić, aby zostać Prezydentem RP (bierne prawo wyborcze), i wyjaśnia, kiedy odbywa się druga tura wyborów prezydenckich ®,</p> <p>– wyszukuje na oficjalnej stronie Prezydenta RP bieżące informacje na temat wet prezydenckich i wniosków do Trybunału Konstytucyjnego –<u>analizuje dwa przykłady aktywności głowy państwa w procesie legislacyjnym i podaje uzasadnienie odmowy podpisania ustawy lub skierowania jej do TK</u>,</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę odgrywa Prezydent RP w zakresie bezpieczeństwa państwa, i wyszukuje informacje na temat posiedzeń Biura Bezpieczeństwa Narodowego (jakie wydarzenie poskutkowało zwołaniem posiedzenia Biura Bezpieczeństwa Narodowego i kto uczestniczył w obradach),</p> <p>– formułuje opinię na temat prawa łaski, a także podaje <u>po dwa argumenty</u> za utrzymaniem tego prawa i przeciw niemu – zajmuje stanowisko w klasowej dyskusji na ten temat i je uzasadnia.</p>	<p>– wymienia <u>dziesięć prerogatyw</u> Prezydenta RP i przyporządkowuje je do odpowiednich kategorii (dotyczących władzy ustawodawczej, wykonawczej czy sądowniczej albo funkcji kreacyjnej lub funkcji głowy państwa),</p> <p>– omawia warunki, jakie należy spełnić, aby zostać Prezydentem RP (bierne prawo wyborcze), i analizuje zasady wyborów prezydenckich, w tym wyjaśnia, kiedy odbywa się druga tura wyborów prezydenckich ®,</p> <p>– wyszukuje na oficjalnej stronie Prezydenta RP bieżące informacje na temat wet prezydenckich i wniosków do Trybunału Konstytucyjnego; formułuje opinię na temat dwóch aktywności głowy państwa w procesie legislacyjnym oraz porównuje uzasadnienia dotyczące odmowy podpisania ustawy i skierowania jej do Trybunału Konstytucyjnego; <u>analizuje pojawiające się w mediach argumenty za zakwestionowanymi ustawami i przeciw nim</u>,</p> <p>–analizuje kompetencje Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa i polityki zagranicznej; wyszukuje informacje na temat posiedzeń Biura Bezpieczeństwa Narodowego (cel posiedzenia i uczestnicy) oraz prezydenckiej polityki zagranicznej (np. miejsca i cele spotkań między-państwowych),</p> <p>–formułuje opinię na temat prawa łaski, a także podaje <u>po dwa argumenty</u> za utrzymaniem tego prawa i przeciw niemu – zajmuje stanowisko w klasowej dyskusji na ten temat i je uzasadnia.</p>	<p>–<u>analizuje osiem prerogatyw</u> Prezydenta RP i przyporządkowuje je do odpowiednich kategorii (dotyczących władzy ustawodawczej, wykonawczej czy sądowniczej albo funkcji kreacyjnej lub funkcji głowy państwa),</p> <p>– omawia warunki, jakie należy spełnić, aby zostać Prezydentem RP (bierne prawo wyborcze), i analizuje zasady wyborów prezydenckich, w tym wyjaśnia, kiedy odbywa się druga tura wyborów prezydenckich ®,</p> <p>– wyszukuje na oficjalnej stronie Prezydenta RP bieżące informacje na temat wet prezydenckich i wniosków do Trybunału Konstytucyjnego; formułuje opinię na temat dwóch aktywności głowy państwa w procesie legislacyjnym oraz porównuje uzasadnienia dotyczące odmowy podpisania ustawy i skierowania jej do Trybunału Konstytucyjnego; <u>analizuje pojawiające się w mediach argumenty za zakwestionowanymi ustawami i przeciw nim</u>,</p> <p>– formułuje opinię na temat pozycji ustrojowej Prezydenta RP i ją uzasadnia,</p> <p>–analizuje kompetencje Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa i polityki zagranicznej; wyszukuje informacje na temat posiedzeń Biura Bezpieczeństwa Narodowego (cel posiedzenia i uczestnicy) oraz prezydenckiej polityki zagranicznej (np. miejsca i cele spotkań międzypaństwowych); formułuje ocenę aktywności Prezydenta RP w obu dziedzinach,</p> <p>–formułuje opinię na temat prawa łaski, a także podaje <u>po dwa argumenty</u> za utrzymaniem tego prawa i przeciw niemu – zajmuje stanowisko w klasowej dyskusji na ten temat i je uzasadnia, <u>a także odnosi się do</u></p>

<p>– identyfikuje kompetencje Rady Ministrów i podaje <u>trzy przykłady</u> tych uprawnień,</p> <p>– wykorzystując oficjalne strony internetowe ministerstw oraz Rady Ministrów, ustala, jakimi sprawami zajmują się poszczególni ministrowie; wymienia <u>dwa kluczowe programy lub projekty</u> realizowane przez wybrane ministerstwa oraz wskazuje ich cele,</p> <p>– wyszukuje informacje na temat obecnego składu Rady Ministrów i wymienia <u>trzy najbardziej rozpoznawane osoby w rządzie</u>,</p> <p>– wie, co to jest korpus służby cywilnej, i podaje <u>trzy przykłady</u> instytucji, których pracownicy wchodzi w skład tego korpusu,</p> <p>– wskazuje organ, który jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie, i podaje <u>dwie inne instytucje</u> należące do terenowej administracji rządowej®.</p>	<p>– wymienia <u>cztery przykłady</u> kompetencji Rady Ministrów,</p> <p>– wykorzystując oficjalne strony internetowe ministerstw oraz Rady Ministrów, ustala, jakimi sprawami zajmują się poszczególni ministrowie; wymienia <u>trzy kluczowe programy lub projekty</u> realizowane przez wybrane ministerstwa oraz wskazuje ich cele,</p> <p>– wyszukuje informacje na temat obecnego składu Rady Ministrów i wymienia <u>cztery najbardziej rozpoznawane osoby w rządzie</u>, uzasadniając swój wybór,</p> <p>– wie, co to jest korpus służby cywilnej, i podaje <u>cztery przykłady</u> instytucji, których pracownicy wchodzi w skład tego korpusu,</p> <p>– wskazuje organ, który jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie, i podaje <u>trzy inne instytucje</u> należące do terenowej administracji rządowej®.</p>	<p>– wymienia <u>pięć przykładów</u> kompetencji Rady Ministrów i opisuje trzy spośród tych uprawnień,</p> <p>– wykorzystując oficjalne strony internetowe ministerstw oraz Rady Ministrów, ustala, jakimi sprawami zajmują się poszczególni ministrowie; wymienia <u>trzy kluczowe programy lub projekty</u> realizowane przez wybrane ministerstwa oraz przedstawia ich cele i efekty, a także formułuje opinię,</p> <p>– wyszukuje informacje na temat obecnego składu Rady Ministrów i wymienia <u>pięć najbardziej rozpoznawalnych osób w rządzie</u>, uzasadniając swój wybór,</p> <p>– wyszukuje w <i>Konstytucji RP</i> zapisy dotyczące odpowiedzialności Rady Ministrów i poszczególnych ministrów i wymienia konsekwencje egzekwowane w jej ramach®,</p> <p>– wymienia <u>pięć przykładów</u> instytucji, których pracownicy wchodzi w skład korpusu służby cywilnej, i wyjaśnia, jaką rolę odgrywa służba cywilna w funkcjonowaniu państwa®,</p> <p>– wskazuje organ, który jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie; wyszukuje <u>dwie instytucje</u>, które mu podlegają, oraz dwie instytucje należące do rządowej administracji nieszpolskiej®.</p>	<p>– opisuje <u>sześć przykładów</u> kompetencji Rady Ministrów,</p> <p>– wykorzystując oficjalne strony internetowe ministerstw oraz Rady Ministrów, ustala, jakimi sprawami zajmują się poszczególni ministrowie; wymienia <u>trzy kluczowe programy lub projekty</u> realizowane przez wybrane ministerstwo i dokonuje ich analizy – przedstawia ich cele, rezultaty oraz wpływ na życie obywateli oraz formułuje opinię,</p> <p>– wyszukuje informacje na temat obecnego składu Rady Ministrów i wymienia <u>co najmniej sześć najbardziej rozpoznawanych osób w rządzie</u>, uzasadniając swój wybór,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (<i>Konstytucja RP</i>, tekst z podręcznika) analizuje proces powołania Rady Ministrów w Polsce®,</p> <p>– wyszukuje w <i>Konstytucji RP</i> zapisy dotyczące odpowiedzialności Rady Ministrów i poszczególnych ministrów – określa, jakiego rodzaju jest to odpowiedzialność w poszczególnych sytuacjach, i wymienia konsekwencje egzekwowane w jej ramach®,</p> <p>– wymienia <u>pięć przykładów</u> instytucji, których pracownicy wchodzi w skład korpusu służby cywilnej, i wyjaśnia, jaką rolę odgrywa służba cywilna w funkcjonowaniu państwa,</p> <p>– wskazuje organ, który jest przedstawicielem Rady Ministrów w województwie; wyszukuje <u>trzy instytucje</u>, które mu podlegają, oraz trzy instytucje należące do rządowej administracji nieszpolskiej®.</p>	<p><u>kontrargumentów innych dyskutantów</u>.</p> <p>– analizuje <u>siedem przykładów</u> kompetencji Rady Ministrów,</p> <p>– wykorzystując zasoby internetowe (oficjalne strony Rady Ministrów i poszczególnych ministerstw), zapoznaje się informacjami na temat pracy wybranego ministra (np. o programach i projektach realizowanych przez nadzorowane przez niego ministerstwa) i formułuje opinię na temat jego działalności; analizuje kluczowy program lub projekt wybranego ministerstwa – ocenia efekty i sposób realizacji tego przedsięwzięcia z uwzględnieniem wydatkowania funduszy z budżetu (m.in. na podstawie <u>dwóch opinii</u> ekspertów) i poddaje swoją opinię pod dyskusję,</p> <p>– wyszukuje informacje na temat obecnego składu Rady Ministrów i wymienia <u>osiem najbardziej rozpoznawanych osób w rządzie</u>, uzasadniając swój wybór – przedstawia swoją opinię na temat aktualnego składu RM i dyskutuje o tym na forum klasy,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (<i>Konstytucja RP</i>, tekst z podręcznika) tworzy schemat procesu powoływania Rady Ministrów w Polsce; ocenia rolę Prezydenta RP i Sejmu w procedurze trzech kroków i uzasadnia swoje stanowisko w tej sprawie®,</p> <p>– wyszukuje w <i>Konstytucji RP</i> zapisy dotyczące odpowiedzialności Rady Ministrów i poszczególnych ministrów – określa, jakiego rodzaju jest to odpowiedzialność w poszczególnych sytuacjach, i wymienia konsekwencje egzekwowane w jej ramach; porównuje odpowiedzialność indywidualną i solidarną®,</p> <p>– wymienia <u>pięć przykładów</u> instytucji, których pracownicy wchodzi w skład korpusu służby cywilnej, i analizuje, rolę, jaką służba cywilna odgrywa w funkcjonowaniu państwa,</p> <p>– wskazuje organ, który jest</p>
--	--	--	--	--

				<p>przedstawicielem Rady Ministrów w województwie; wyszukuje <u>cztery instytucje</u>, które mu podlegają, oraz cztery instytucje należące do rządowej administracji niezespolonej®.</p>
<p>– identyfikuje elementy władzy sądowniczej w Polsce i rozumie, że tworzą one określoną strukturę,</p> <p>–odnajduje sądy rejonowy oraz okręgowy/apelacyjny właściwe dla jego miejsca zamieszkania®,</p> <p>–rozumie terminy: <i>niezawisłość sędziowska</i> i <i>niezależność sądów</i> oraz wyszukuje je w <i>Konstytucji RP</i>®,</p> <p>–rozumie, jaka jest funkcja władzy sądowniczej, i wyjaśnia na przykładzie, jakie ma ona znaczenie dla obywatela;</p> <p>– rozumie termin <i>apelacja</i>.</p>	<p>– wymienia elementy władzy sądowniczej w Polsce i rozumie, że tworzą one określoną strukturę,</p> <p>– rozróżnia sądy powszechne, wojskowe i administracyjne i podaje przykład sądu każdego rodzaju,</p> <p>– wyszukuje informacje na temat Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu®,</p> <p>– wyszukuje sądy rejonowy, okręgowy i apelacyjny właściwe dla jego miejsca zamieszkania®,</p> <p>–definiuje terminy: <i>niezawisłość sędziowska</i> i <i>niezależność sądów</i> oraz wyszukuje je w <i>Konstytucji RP</i>®,</p> <p>– identyfikuje <u>po jednym zadaniu</u> SN, TK i TS oraz wskazuje, gdzie składa się skargę konstytucyjną,</p> <p>– wymienia funkcje władzy sądowniczej i wyjaśnia na dwóch przykładach, jakie ma ona znaczenie dla obywateli,</p> <p>–definiuje termin <i>apelacja</i>.</p>	<p>– opisuje elementy władzy sądowniczej w Polsce i rozumie, że tworzą one określoną strukturę, w tym wskazuje na zasadę dwuinstancyjności postępowania,</p> <p>– rozróżnia sądy powszechne, wojskowe i administracyjne i podaje <u>po jednym przykładzie</u> spraw rozpatrywanych przez sądy każdego rodzaju,</p> <p>– wyszukuje sądy rejonowy, okręgowy i apelacyjny właściwe dla jego miejsca zamieszkania, a także wie, jak korzystać z serwisów internetowych wskazanych sądów®,</p> <p>– identyfikuje kroki, które należy podjąć, aby sąd administracyjny rozpatrzył daną sprawę, oraz wyszukuje informacje na ten temat®,</p> <p>– omawia zagadnienia niezawisłości sędziowskiej i niezależności sądów, w tym podaje <u>po dwa przykłady</u> gwarancji przestrzegania tych zasad®,</p> <p>– identyfikuje po jednym zadaniu SN, TK i TS oraz wskazuje, gdzie składa się skargę konstytucyjną, gdzie – kasację, a gdzie – skargę kasacyjną,</p> <p>– wymienia funkcje władzy sądowniczej i na dwóch przykładach omawia rolę, jaką odgrywa ona w funkcjonowaniu państwa i życiu obywateli,</p> <p>– definiuje termin <i>apelacja</i>.</p>	<p>–opisuje strukturę władzy sądowniczej w Polsce, w tym tłumaczy działanie zasady dwuinstancyjności postępowania,</p> <p>–rozróżnia sądy powszechne, wojskowe i administracyjne, i podaje <u>po dwa przykłady</u> spraw rozpatrywanych przez sądy każdego rodzaju,</p> <p>–wyszukuje sądy rejonowy, okręgowy i apelacyjny właściwe dla jego miejsca zamieszkania, a także korzysta z serwisów internetowych wskazanych sądów®,</p> <p>– wymienia kroki, jakie należy podjąć, aby sąd administracyjny rozpatrzył daną sprawę, oraz wyszukuje informacje na ten temat potrzebne w konkretnej sprawie®,</p> <p>–<u>analizuje zagadnienia niezawisłości sędziowskiej i niezależności sądów</u>, w tym kwestię prawnych gwarancji przestrzegania tych zasad – podaje <u>po trzy przykłady</u> tych gwarancji®,</p> <p>– omawia po dwa zadania SN, TK i TS oraz wskazuje, gdzie składa się skargę konstytucyjną, gdzie – kasację, a gdzie – skargę kasacyjną,</p> <p>–<u>omawia funkcje władzy sądowniczej i analizuje na dwóch przykładach jej znaczenie dla funkcjonowania państwa demokratycznego i dla obywateli</u>,</p> <p>– definiuje termin <i>apelacja</i>.</p>	<p>–przedstawia i <u>analizuje strukturę</u> władzy sądowniczej w Polsce, w tym działanie zasady dwuinstancyjności postępowania,</p> <p>–<u>rozróżnia sądy powszechne, wojskowe i administracyjne i podaje po trzy przykłady</u> spraw rozpatrywanych przez sądy każdego rodzaju,</p> <p>– wyszukuje sądy rejonowy, okręgowy i apelacyjny właściwe dla jego miejsca zamieszkania, i omawia ich kompetencje w zakresie orzekania; korzysta z serwisów internetowych wskazanych sądów, by znaleźć informacje potrzebne w konkretnych okolicznościach®,</p> <p>– omawia kroki, jakie należy podjąć, aby sąd administracyjny rozpatrzył daną sprawę, oraz wyszukuje informacje na ten temat potrzebne w konkretnej sprawie®,</p> <p>–<u>porównuje ze sobą niezawisłość sędziowską i niezależność sądów – przedstawia funkcję tych zasad w systemie prawa oraz podaje po cztery przykłady</u> gwarancji ich przestrzegania®,</p> <p>–<u>porównuje zadania SN, TK i TS</u> oraz wskazuje, gdzie składa się skargę konstytucyjną, gdzie – kasację, a gdzie – skargę kasacyjną,</p> <p>–<u>omawia funkcje władzy sądowniczej i analizuje na trzech przykładach jej znaczenie dla funkcjonowania państwa demokratycznego i dla obywateli</u>,</p> <p>– wyjaśnia, czym jest apelacja, i wskazuje, do których sądów się ją składa.</p>

<p>– organizuje działanie z pomocą nauczyciela lub koleżanek i kolegów,</p> <p>– bierze udział w rozprawie.</p>	<p>– organizuje działanie z pomocą nauczyciela lub koleżanek i kolegów,</p> <p>– przygotowuje się do udziału w rozprawie, zbiera niezbędne informacje,</p> <p>– bierze udział w rozprawie.</p>	<p>– samodzielnie organizuje wizytę w sądzie,</p> <p>– przy wsparciu nauczyciela uzyskuje zgodę na udział w rozprawie, jeśli jest ona wymagana,</p> <p>– przygotowuje się do udziału w rozprawie, zbiera niezbędne informacje,</p> <p>– bierze udział w rozprawie,</p> <p>– prowadzi portfolio dokumentujące przebieg działania.</p>	<p>– samodzielnie organizuje wizytę w sądzie,</p> <p>– przy wsparciu nauczyciela uzyskuje zgodę na udział w rozprawie, w tym pisze wymagane pisma,</p> <p>– przygotowuje się do udziału w rozprawie, zbiera niezbędne informacje,</p> <p>– bierze udział w rozprawie,</p> <p>– dokumentuje swój udział w przygotowaniach do wizyty w sądzie i w samej rozprawie,</p> <p>– prowadzi portfolio dokumentujące przebieg działania.</p>	<p>– samodzielnie organizuje wizytę w sądzie,</p> <p>– samodzielnie uzyskuje zgody na udział w rozprawie, jeśli są one wymagane, w tym przygotowuje niezbędne pisma i dokumenty,</p> <p>– przygotowuje się do udziału w rozprawie pod względem merytorycznym i formalnym (np. zapoznaje się z zasadami zachowania i ubioru), zbiera informacje o przedmiocie danej rozprawy,</p> <p>– dokumentuje swój udział w przygotowaniach do wizyty w sądzie i w samej rozprawie, w tym przedstawia całe przedsięwzięcie w krótkim reportażu lub w notatce,</p> <p>– prowadzi na bieżąco portfolio dokumentujące przebieg działania.</p>
<p>– wyjaśnia, na czym polega trójpodział władzy, i wymienia <u>jedno z czterech</u> założeń tej koncepcji,</p> <p>– wymienia <u>jedną konstytucję</u> Polski sprzed 1997 r., w której zastosowano zasadę trójpodziału władz @,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (<i>Konstytucji RP</i>, tekstów w podręczniku) identyfikuje <u>trzy elementy</u> polskiego systemu politycznego, które świadczą o współdziałaniu (oddziaływaniu na siebie) i wzajemnej kontroli (hamowaniu się) poszczególnych władz.</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega trójpodział władzy, i wymienia <u>dwa z czterech</u> założeń tej koncepcji,</p> <p>– wymienia <u>dwie konstytucje</u> Polski sprzed 1997 r., w których zastosowano zasadę trójpodziału władz @,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (<i>Konstytucji RP</i>, tekstów w podręczniku) wymienia <u>cztery elementy</u> polskiego systemu politycznego, które świadczą o współdziałaniu (oddziaływaniu na siebie) i wzajemnej kontroli (hamowaniu się) poszczególnych władz.</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega trójpodział władzy, i wymienia <u>trzy z czterech</u> założeń tej koncepcji,</p> <p>– wymienia <u>dwie konstytucje</u> Polski sprzed 1997 r., w których zastosowano zasadę trójpodziału władz, oraz <u>jedną ustawę zasadniczą</u>, w której ta zasada nie została uwzględniona@,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (<i>Konstytucji RP</i>, tekstów w podręczniku) wymienia <u>pięć elementów</u> polskiego systemu politycznego, które świadczą o współdziałaniu (oddziaływaniu na siebie) i wzajemnej kontroli (hamowaniu się) poszczególnych władz – <u>dwa</u> z nich analizuje, rozstrzygając, czy dotyczą one procesu legislacyjnego, powoływania i funkcjonowania Rady Ministrów czy sprawowania wymiaru sprawiedliwości,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (tekstu z podręcznika) wymienia <u>dwa wyzwania</u>, które wynikają współcześnie z trójpodziału władzy, i formułuje propozycję rozwiązania problemów z przestrzeganiem tej zasady.</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega trójpodział władzy, i wymienia <u>cztery</u> założenia tej koncepcji,</p> <p>– omawia aspekty funkcjonalny i organizacyjny trójpodziału władzy @,</p> <p>– wymienia <u>dwie konstytucje</u> Polski sprzed 1997 r., w których zastosowano zasadę trójpodziału władz, oraz <u>dwie ustawy zasadnicze</u>, w których tej zasady nie uwzględniono@,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (<i>Konstytucji RP</i>, tekstów w podręczniku) wymienia <u>sześć elementów</u> polskiego systemu politycznego, które świadczą o współdziałaniu (oddziaływaniu na siebie) i wzajemnej kontroli (hamowaniu się) poszczególnych władz – <u>trzy</u> z nich analizuje, rozstrzygając, czy dotyczą one procesu legislacyjnego, powoływania i funkcjonowania Rady Ministrów czy sprawowania wymiaru sprawiedliwości,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (tekstu z podręcznika) wymienia <u>trzy wyzwania</u>, które wynikają współcześnie z trójpodziału władzy, i formułuje propozycję rozwiązania problemów z przestrzeganiem tej zasady,</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polega trójpodział władzy i skąd pochodzi ta koncepcja, wymienia jej <u>cztery</u> założenia,</p> <p>– porównuje aspekty funkcjonalny i organizacyjny trójpodziału władzy @,</p> <p>– porównuje konstytucje Polski sprzed 1997 r., w których zastosowano zasadę trójpodziału władz, i te, w których tej zasady nie uwzględniono,</p> <p>– na podstawie materiałów źródłowych (<i>Konstytucji RP</i>, tekstów w podręczniku) wymienia <u>osiem elementów</u> polskiego systemu politycznego, które świadczą o współdziałaniu (oddziaływaniu na siebie) i wzajemnej kontroli (hamowaniu się) poszczególnych władz – <u>cztery</u> z nich analizuje, rozstrzygając, czy dotyczą one procesu legislacyjnego, powoływania i funkcjonowania Rady Ministrów czy sprawowania wymiaru sprawiedliwości,</p> <p>– na podstawie materiału źródłowego (tekstu z podręcznika) wymienia <u>cztery wyzwania</u>, które wynikają współcześnie z trójpodziału władzy, i formułuje dwie propozycje</p>

			<p>–wyraża swoje stanowisko wobec stwierdzenia: <i>Nadużyciem jest utrzymywać, że partykularne interesy zwycięskiej partii zawsze odzwierciedlają rzeczywiste dobro suwerena</i> – i formułuje po dwa argumenty potwierdzające tę tezę i jej przeczące.</p>	<p>rozwiązania problemów z przestrzeganiem tej zasady,</p> <p>–wyraża swoje stanowisko wobec stwierdzenia: <i>Nadużyciem jest utrzymywać, że partykularne interesy zwycięskiej partii zawsze odzwierciedlają rzeczywiste dobro suwerena</i> – i formułuje po trzy argumenty potwierdzające tę tezę i jej przeczące.</p>
--	--	--	---	---